

KÖZGAZDASZ

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

VII. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM.

Ara: 50 fillér

1965. NOVEMBER 22.

FEGYELMIK ÉS TANULSÁGOK

Október 29-én KISZ fegyelmi bizottsági ülést tartottak az Altalános Karon. Az ülés célja az volt, hogy ne csak — és nem is elsősorban — leszidják a meghívott hallgatókat, akik a múlt félév során feltűnően gyenge eredményt értek el, hanem egy beszélgetés során megvitassák velük a gyenge tanulmányi eredmény okait és a javítás lehetőségeit.

Bebizonyosodott, hogy bár a bukásokat alapvetően a hallgatók trehánytsága, a nemtörődomsége okozta, szerepet játszottak bennük más problémák is: olyan problémák, amelyek megoldásával valamennyiünknek foglalkozni kell.

A beszélgetések egyik legfontosabb tanulsága, hogy a meghívott hallgatók többsége igen nehéz körülmények között folytatja tanulmányait: nehéz az anyagi helyzetük (I. kategóriások, akik lényegében ösztöndíjjal élnek, amiből még lejön az albrét díja), családi körülmények sem jók (elvált szülők, sok időt igénylő otthoni kötelezettségek) stb. Ugyanakkor sokszor éppen ezek az igazán rászoruló hallgatók nem kapnak szociális segítséget — elsősorban azért, mert nem is kérik —, míg másoknál külföldi utazásra is jut belőle. (Az utóbbihoz hasonló esetek megakadályozására talán azt is be lehetne vezetni, hogy az egyetem, illetve a KISZ elszámoltatja a hallgatókat a kapott összeggel.) A szociális segítséget jobban kell koncentrálni, és csak a valóban rászorulóknak kell juttatni. A fentiekből az is következik, hogy a KISZ-csoportoknak figyelemmel kell kísérniük az egyes hallgatók helyzetét és el kell érniük, hogy a rászorulókat kerjék meg szociális segítséget. Megfontolandó, vajon nem lehet-e különösen indokolt esetben eltekinteni a kérvénytől, és a csoport vagy az alapszervi vezetőség javaslatára juttatni szociális segítséget. Emellett nem szabad eljuttatni mechanikusan hozzákapsolni egy bizonyos tanulmányi szinthez — legyen az bármily alacsony —, hiszen sokszor épp a nehéz anyagi helyzet gátolja a hallgatókat a javításban.

A fentiekhez kapcsolódik egy másik probléma: a gyenge tanulók helyzete a csoportokban. Valamennyi meghívottól megkérdezte a bizottság: kért-e, kapott-e segítséget csoportársaitól. A válasz kivétel nélkül nemleges volt. Egyrészt nem is kérték segítséget („Amit más el tud magyarázni, azt egymagam is meg tudom érteni.” „Minek akasz-kodjak mások nyakába.”), másrészt a csoport sem kezdeményezett. Az ilyen szemlélet minden szempontból káros. Mindenekelőtt rengeteg időt és energiát rabol el feleslegesen, de gátolja a minimális közösségi szellem kialakulását is. Ezért mind a túlzott igénybevétel csökkentése, mind pedig a jó csoportszellem kialakulása szempontjából elsőrendűen fontos, hogy a tanulmányi felelősök munkája ne korlátozódjon félvégi kimutatók készítésére, hanem — többek között — szervezzék meg a gyengébb tanulók egyéni és csoportos segítségét, a zárthelyik és vizsgák előtti csoportos konzultációkat a problematikusabb tárgyakból.

A beszélgetések során az is bebizonyosodott, hogy „egy kicsi kis egység hajtani” — ez

magában hordja az utóvizsga lehetőségét és tartós, érdemleges javításra csak akkor van lehetőség, ha az ember magasabb igényeket támaszt önmagával szemben.

Egyes esetekben maguk az egyetemi órák sem segítik elég jól a tananyag elsajátítását. Különösen fontos ez a szemináriumok esetében, amelyeknek fokozott szerepük van a tanulásban, és a rossz vagy elmaradt szeminárium pótlása többszörös energia-ráfordítást igényel. Ilyen vonatkozásban is felmerült néhány panasz.

Többben is elmondták, hogy matematika vagy statisztika utóvizsgáikban, nagy szerepe volt annak, hogy a gyakorlatok módszere nem megfelelő: egyes gyakorlatvezetők nem kérik számon a felkészülést, a gyakorlati példákat nem a hallgatókkal oldatják meg, hanem, ha senki sem készül el velük önállóan, maguk „dobják fel a táblára” a megoldást, és ebből aztán senki sem ért, senki sem tanul semmit.

Ismételten szóba kerültek az egyetemi nyelvoiktatással kapcsolatos kifogások.

Sokan és sokszor támadták már azt a rendszert, hogy lényegében mindenki ugyanazt az anyagot kapja oroszból, függetlenül attól a szinttől, amit a különböző középiskolatisípusok különböző tagozatain elért. A hallgatók nem elhanyagolható hányada számára egy az orosz órára való felkészülés túlzott — pl. egész féléven keresztül napi egymásfél ófás — igénybevétel jelent, eviszre kell pótolni a nagy hiányokat és követni az órák anyagát. Ez a többség — az ilyen helyzetben levők többsége — számára megoldhatatlan feladatot jelent és anélkül, hogy oroszból számottevő eredményt érnének el, az orosz rengeteg időt rabol el, és így mélyen lehúzza más tárgyakból elért eredményeiket. Nem csoda, hogy ez sokak kedvét elveszi az orosz tanulásából.

Az elmondottak célja nem a gyenge tanulmányi eredményt elért hallgatók felelősségének eltolása, hanem a segítségnyújtás lehetőségeinek felmérése. Ezt a célt, a segítségnyújtást szolgálja a fegyelmi bizottságnak az a határozata, amely megbízza az alapszervezeti és csoportfunkcionáriusokat, hogy a félvégi folyamán

kísérjék figyelemmel a fegyelmire behívott hallgatók helyzetét, tanulmányi eredményeit, és hogy a félvégi folyamán a kari vezetőség legalább megegyezzen, személy szerint foglalkozzon velük. Az alapszervezetekben és csoportokban dolgozó tanulmányi felelősök munkáját pedig a fenti szempontok figyelembevételével kell ellenőrizni. Szükséges végül az is, hogy közelebb kerüljünk a felsorolt „objektív” problémák megoldásához is.

Jelen cikk is ehhez akart hozzájárulni.

Bauer Tamás

Oktatóink Kubában

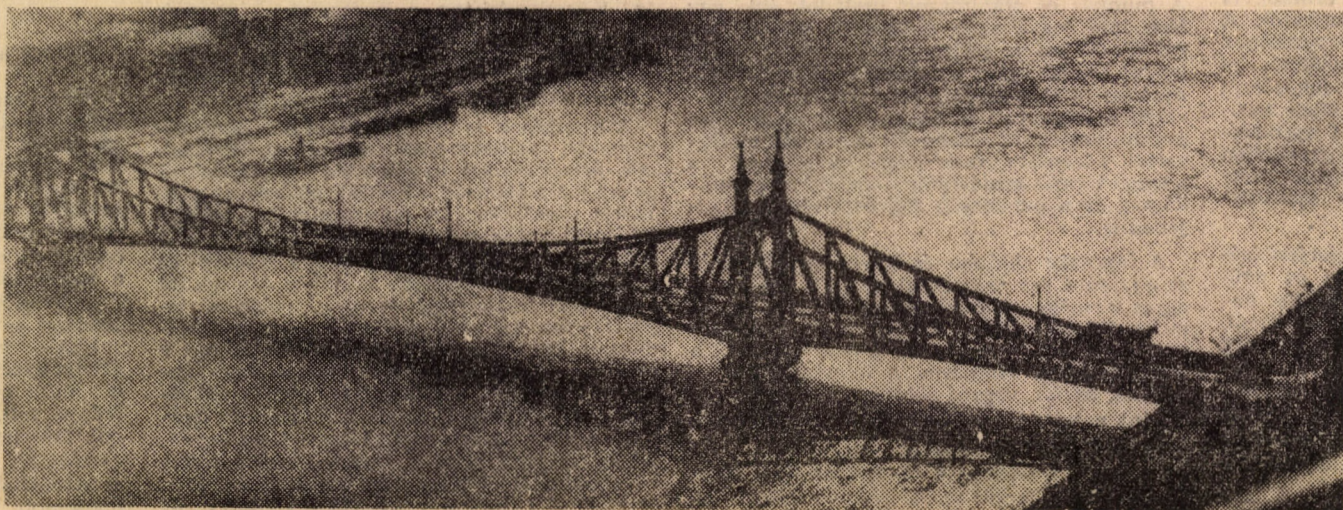
A kubai külkereskedelmi minisztérium főiskola jellegű oktatási intézményt szervezett szakemberei számára, melyen a külkereskedelmi vállalatok és a minisztérium vezetőbeosztású dolgozói vesznek részt. Képzési idő: egy év.

Tanulmányozták a szocialista országokban folyó külkereskedelmi tananyagokat a kubai oktatási szervek, s úgy döntöttek, hogy a mi egyetemünk külkereskedelmi tanszékének oktatóit hívják meg a szaktárgyak előadóiként. Ebben a tanévben dr. Wiesel Iván és dr. Gulyás József megy Kubába, jövőre pedig dr. Kövér Károly és Radó László.

A magyar nyelvű előadásokat tolmácsok fordítják, és a tankönyvek is megjelennek spanyol nyelven. Eddig három tankönyvet fordítottak le (Vajda: Szocialista külkereskedelem, Szanyi—Gulyás: A külkereskedelem technikája és szervezése, Kövér—Wiesel: Nemzetközi pénzügyek).

PILLANTÁS A HÍDRÁ

(Foto: Urbán Tamás)

Évfordulóra

November 16-án az Országos Diákbizottság a Nemzetközi Diákszövetség megalakulásának 19. évfordulója alkalmából tömeggyűlést rendezett egyetemünk aulájában. Dr. Gombár József, az Országos Diákbizottság titkára mondott ünnepi beszédet, melyből az alábbiakban részleteket idézünk.

— Európa és Ázsia, Afrika és Amerika haladó diákszervezetei, diákjataljai évről évre megünneplik november 17-ét, a nemzetközi diákcifjúság napját. Ot világrész diáksága arra a napra emlékezik, amikor az ifjúság, s köztük a diákok legjobbjai, az elsők között vállalták a harcot az ereje teljében levő fasizmus brutális jogtiprásai ellen.

— 1939. november 16-ról 17-re virradó éjszaka a Prága köré vezényelt SS-alakulatok, együttműködve a Gestapóval, elfogták és kivégezték a Csehszlovák Diákifjúsági Szövetség vezetőségének több tagját. November 17-én plakátok jelentek meg Prága utcáin, amelyeken a náci hóhérok közzétették, hogy 9 egyetemista funkcionáriust agyonlőttek és 1200 hallgatót a Berlin közelében levő koncentrációs táborba szállítottak. Még aznap bezárták a cseh főiskolákat és egyetemeiket. Halottak és sebesültek százai jelezték a tüntetések hevességét és a náci elnyomás kegyetlenségét. Hasonló antifasiszta diákmegmozdulások voltak 1940. novemberében Párizsban és Koppenhágában, 1941 májusában Athénban.

— A közös, antifasiszta harcban született meg a nemzetközi diákköszegfogás és szolidaritás eszméje, amelyet az 1945. novemberében összeülő londoni előkészítő konferencia, majd az 1946-ban Prágában megtartott I. diák-világkongresszus váltott valóra.

— A Nemzetközi Diákszövetség a világ haladó, demokratikus mozgalmának a szerves része. Olyan politikai világszervezet, amely megalakulásától kezdve következetesen sikra száll a békéért és a nemzeti függetlenségért, az imperializmus és a gyarmatosítás ellen.

— Növekszik a kapitalista országok haladó diákszervezeteinek politikai tömegbefolyása, aktivitása. Ezt a legutóbbi nagy diákmegmozdulások is tüntetések jelzik. (Például Egyesült Államok, Görögország, Marokkó, Jordánia, Portugália, Spanyolország, Irán, Japán stb.). Az elmúlt hetekben az Egyesült Államok száz városában tüntettek a vietnami háború ellen. Berkeleynben az egyetem diákjai által rendezett tüntetésen 14 ezren tiltakoztak a kormány vietnami politikája ellen.

— A Nemzetközi Diákszövetség erejéhez és lehetőségeihez mérten harcol az oktatás reformjáért és demokratizálásáért, a diákok jogainak védelméért. Küzd azért, hogy a fiatalok képességeinek megfelelően szabadon hozzáferhessen bármilyen formájú és szintű oktatáshoz: a tanulás a társadalmi haladást szolgálja, a diákság és szervezeteik vegyenek részt az oktatási intézmények vezetésében, igazgatásában.

ELSŐ MUNKATERV — ELSŐ PROBLÉMÁK

Az Egyetemi Számítóközpont e tanévre szóló munkatervében a tervek és elképzelések mellett bőven tájékoztatnak a számítóközpont megalakulásáról, felépítéséről, műszaki felszereléséről és a számítógép felhasználási lehetőségeiről. Szükség volt erre a bővebb ismertetésre, hiszen új létesítenyünk alig öt hónapja működik és első munkaterve egyúttal bemutatkozási is.

Pártszervezetünk végrehajtó bizottsága, dr. Krekó Bélának az egyetemi számítóközpont igazgatójának előterjesztése alapján vitatta meg a munkatervet. Ennek a vitának néhány érdekese részét kiemelve szeretnénk mi is felvilágosítani a számítóközponttal.

Mennyire korszerű a géppark?

Többször elhangzott már, hogy az Ural 2 tulajdonképpen elavult, mire üzembe helyezték. Tény, hogy a Szovjetunióban két évvel ezelőtt leállították a számítógépek gyártását, és a miénk a kikerülő utolsó darabok egyike volt. Valóban nem a legmodernebb. Korszerűség tekintetében a nálunk üzembelen levő gépek közül az Eliottal szokták szembeállítani.

Ezzel kapcsolatban elmondható, hogy műveleti sebesség tekintetében az Ural 2 gyorsabb mint az Eliot, mintegy

kétszerese annak, tárolókapacitása, belső, operatív memóriája viszont csak fele akkora. Az Eliot gépkészítés mutatója és intelligencia foka is magasabb. Ez utóbbi azt jelenti, hogy az Ural 2-nél egyszerűbb elemi műveletekre kell lebontani a programot, ezért kiegészítő berendezések hozzácsatolására lenne szükség. A bővítés során okvetlenül szükséges az adatfeldolgozó bázis megteremtése is, mert anélkül a gép csak igen korlátozott mértékben alkalmazható a közgazdasági feladatok megoldására.

Miért éppen nálunk nincs érdeklődés?

Nem valami kellemes meglepetés az előterjesztésben eképpen megfogalmazott utalás: „Számítanunk kell arra, hogy amint az oktatók felismerik azt a lehetőséget, amelyet a korszerű számítástechnikai bázis oktatási és tudományos munkájukban jelent, egyre nagyobb lesz ennek a kapcsolatnak a tanszékkel az intenzitása. Ilyen törekvés máris tapasztalható a két technikai egyetem részéről, viszont legkisebb az érdeklődés a Közgazdaságtudományi Egyetemen.”

Tavaly oktatóink közül 20-an jelentkeztek az Ural 2 számítástechnikai tanfolyamára és a jelentkezőknek is csupán fele végezte azt el. Feladatok

kal eddig, három tanszék jelentkezett, a matematikai, az agrárgazdasági és a nyelvi tanszék.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetemről már tizenhat különböző feladatot juttattak el a számítóközponthoz. Ezek elsősorban geodéziai, meteorológiai, kémiai jellegűek voltak. Legaktívabb érdeklődés az Építőipari és Közeledési Műszaki Egyetem részéről nyilvánult meg. Az ott dolgozó oktatók matematikai felkészültsége igen magas. Erődes gyakorlati feladatok megoldásával foglalkoznak. Az Ural 2 végezte például a Nagykorút és Rákóczi út kereszteződésénél építendő aluljáró statikai számításait, a közvetlen kapcsolású országos telefonhálózat terének matematikai műveleteit.

Egyetemünkön belül is többet kellene törődni a számítógép adta lehetőségekkel. A tanszék tudományos terveit össze lehetne hangolni a matematikai számítási módszerek alkalmazási lehetőségeivel.

F. P.

A KÖZGAZDASÁGI ÉLET HÍREIBŐL

A Magyar Közgazdasági Társaság november 11—12-én tartotta évi közgyűlését és tudományos ülését a Tudományos Akadémián.

A megnyitót dr. Vajda Imre nyugalmazott egyetemi tanár, a társaság elnöke tartotta, majd dr. Garamvölgyi Károly főtájtár értékelte a szervezet tevékenységét.

A tudományos ülés előadója dr. Bognár József egyetemi tanár volt, előadásának címe: „A szocialista gazdaság irányítása és működése”. Másnap, november 12-én az egyik szekció témája „A szocialista vállalat és működése a központilag irányított gazdaságban” volt, a vitaindítót dr. Wilczek Jenő egyetemi tanár tartotta. A második szekcióülésen dr. Ganczer Sándor tartott előadást, „Népgazdaságunk fő arányainak elemzése” címmel,

AMÍG EGY HALLGATÓ ELJUT ODÁIG...

Egészen addig, míg „elindulhat megsegíteni a mezőgazdaságot”. Mert ez az egyik célja nálunk a társadalmi munkának. A másik, hogy segítsünk az egyetemnek, hiszen a tagbélvegeken kívül ez a KISZ-szervezet egyetlen pénzszerzési lehetősége. A klub és a nyelvi körök rendezvényei, a külföldi utazásokhoz való hozzájárulás és több más ilyen jellegű kiadás jelentős összegeket emészt fel.

Ezzel mindenki tisztában van. Az első — a szándék. Segítsük a KISZ-t, és segítsük a mezőgazdaságot. Így indulunk útnak. Már, aki útnak indul. De a nem indulásnak is története van.

Lássuk, hogyan is kezdődött?

Egy hétfői napon a KISZ vb értesítést kapott, hogy a Gödöllői Állami Gazdaság a hét végén és a következő hét elején szívesen látja hallgatóinkat társadalmi munkára. Erről a kari titkárok még hétfőn vagy kedden értesültek, kedden-szerdán vagy csütörtökön a tagság is megtudta, és több-kevesebb lelkesedéssel tudomásul vette.

A dékáni hivatalok megadták az engedélyt, de a tanszkeken kezdődtek a problémák. Mikor ugyanis megtörtént az órárend egyeztetése, kiderült, hogy korántsem olyan egyszerű a kívánt létszámmal útnak indulni.

November van — a zárthelyik ideje. Ez tette indokoltá azt, hogy az ipar karon a pén-teki napon elmaradt a szervezés. Szombaton is hiányoztak, például azok az ipar karos hallgatók, akiknek mechanika gyakorlatuk volt, hiszen a már régebben megszerezett gyári-átogatást nem lehetett az utolsó pillanatban lemondani.

Igaz, hogy a lelkesedés sem volt a legnagyobb a novemberi mezőgazdasági munkák iránt. Felmerült a kérdés: miért novemberben, és miért a mezőgazdaságban.

Természetesen van magyarázat. Az ipari munkához munkabérek kell, ha az nincs, akkor az állományon kívüli munkabérekért fizetnek, amit a takarékosokra való tekintettel az idén csökkentettek.

Meggyőzően hangzik. Szó nélkül venném tudomásul az indoklást, ha nem hallottam volna azt, hogy az általános karosok még októberben egy iparvállalatnál (tehát az iparban!) több alkalommal végeztek társadalmi munkát. Igaz, ez állandó munkahelyük. Már tavasszal is dolgoztak itt és a

jövő évben is ide fognak menni. Egy ember ügyessége? Igen. Igaz, ez egy kicsit több utánjárást igényel, mint elfogadni egy mezőgazdasági üzem ajánlatát. Bár vitathatatlanul helyes a mezőgazdaság megsegítése, de ez a módszer jövedelmezőbbnek bizonyult. És nálunk még csak ez az elsőrendű szempont.

A novemberi időre is van magyarázat. Szeptember-októberben ugyanis a középiskolások — töltötték be „a társadalmi munkakeretet”. Feltehetően ők előbb kezdték keresni a lehetőséget, így kedvezőbb körülmények között jutottak munkához. Nem lehetne nálunk is előbb, esetleg már a tanév megkezdése előtt munkakalimat keresni?

2000 hallgató számára társadalmi munkát találni nem könnyű feladat. Különösen akkor nem, ha ezt központilag akarják megoldani. Így sokkal nehezebb olyan munkahelyet találni, ahol már ismertek a körülmények. Szigorúan a karokra, vagy az alapszervekre lebontva, talán könnyebb lenne állandó helyet keresni. Hiszen már a középiskolában is önállóan keresnek társadalmi munkalehetőséget az osztályok!

Ha a kari vezetőség segítségével az alapszervek maguk keresnek a lehetőségeket, akkor könnyebb lenne összeegyeztetni a tanulást és a munkát, egyszerűbb lenne tisztázni a normák és az értékesítés kapcsán felmerülő problémákat is, és nem kerülné a KISZ-szervezetet abba a helyzetbe, hogy — jobb híján — kénytelen legyen elfogadni a rövid határidőt sőt a számára esetleg nem kedvező feltételeket is.

Igaz, a KISZ-nek létkérdés a társadalmi munka. De valóban létkérdés-e akkor, ha ez nem hozza meg a kívánt

anyagi eredményt, sőt, esetleg ráfizetéssel jár.

Az azonban, hogy a Gödöllői Állami Gazdaság telepein végzett társadalmi munka nem volt jövedelmező, annak is köszönhető, hogy hallgatóink néhány csoportja korántsem dolgozott a jogosan elvárható szorgalommal. Talán azt nem értik meg egyetemista létükre, hogy — ha nem is közvetlenül — de őket érinti a silány teljesítmény mérlege?

Kozma Judit

SAKSZERVEZETI HÍRADÓ

Megalakult a Munkaügyi Döntőbizottság

Az új munkaügyi rendeletek végrehajtása kapcsán egyetemünkön is megalakult a munkaügyi döntőbizottság. A területi munkaügyi döntőbizottság elnöke az egyetemi munkaügyi döntőbizottság elnökévé Kreskay Ferenc elvtársat, helyettesévé Riesz Miklós elvtársat nevezte ki. Erte-

sülésünk szerint az új munkaügyi döntőbizottságnak máris van tárgyalóvalója: 1965. november 26-án 1 órakor a szakszervezet helyiségében két kártérítési és egy bérvitát fog-nak tárgyalni.

Pályázati felhívás

A felsőoktatási intézmények III. Országos Munkavédelmi Ankétjának határozata értelmében a Szakszervezetek Országos Tanácsa és a Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezésére az Egészségügyi, a Földművelésügyi, a Munkaügyi és a Művelődésügyi Minisztériumokkal együttesen meghirdeti valamennyi felsőoktatási intézmény

III. MUNKAVÉDELMI PÁLYÁZAT

az alábbi témakörökben:

1. Egészséges és biztonságos oktatási munkakörülmények és oktatási folyamatok, kísérletek, gyakorlatok kialakítása.
2. A Pedagógusok Szakszervezetéhez tartozó felsőoktatási intézményekben folyó szakszervezeti munkavédelmi tevékenység módszerei, tapasztalatai.
3. Szabadon választott téma.

A pályázaton részt vehet bármely felsőoktatási intézmény, illetve tudományos kutató vagy tervezőintézet dolgozója. A pályázat nem jellegű, terjedelme minimálisan 40 egyszavas gépet, ritkasoros oldal. Három példányban küldendő be 1966. március hó 1-ig a Pedagógusok Szakszervezete elnökségéhez (Bp., VI., Gorkij fasor 10.). Egy pályázó több témakörben is benyújthat pályázatot.

A pályadíjakat a bíráló bizottság a felsőoktatási intézmények IV. Országos Munkavédelmi Ankétján osztja ki 1966. májusában a Budapesti Műszaki Egyetemen. Pályadíjak:

3 db I. díj	3000,— Ft
3 db II. díj	2000,— Ft
6 db III. díj	1000,— Ft

A pályázat széleskörű jelentőségére való tekintettel a fentemlített főhatóságok még külön díjakat is tűztek ki.

Szervezeti hírek

Az Egyetemi Számítógéptanulmányi Szakszervezet csoportja kivált az Ipari kar alapszervezetéből és mint önálló alapszerv folytatja munkáját. A

háromtagú vezetőséget: Hámori Miklós tudományos főmunkatársat, Csabai Károly technikus és Vári Mária laboránsat a tagság az alakuló ülésen választotta meg.

Az új alapszerv felállítását követően a Számítógéptanulmányi bizottság feladatát a munkavédelmi, speciális és bérproblémák nagyobb súlytal szerepelnek.

A szakszervezeti bizottság vezetősége Kozák Istvánné a szakszervezeti adminisztratív munka elvégzésére felmentette. Egyidejűleg megbízta Damján Bertalanné, az Általános Közgazdasági Kar előadóját az adminisztratív munka elvégzésével. Minden bizalmit és szakszervezeti tagot kérünk, hogy a határidők pontos betartásával támogassák munkáját.

A szakszervezet gazdasági helyzete

A szakszervezeti bizottság 1965. november 8-i ülésén megvitatta az alapszervezet gazdasági helyzetét.

1965. első három negyedévében a bevételek és kiadások a következőképpen alakultak:

Bevételek	35%-os részesedés	34 835,—
Külön részesedés		9 000,—
Egyéb bevételek		8 348,50
Összesen:		52 183,50
Kiadások		
Segélyek		3 800,—
Üdültetés		25 153,90
Beteglátogatás, nyugdíjasoknak		2 902,30
Kulturális kiad.		6 844,70
Egyéb felhaszn.		8 370,20
Bevételi többlet		5 112,40
Összesen:		52 183,50

Külön kell szólni az Eötvös-alap bevételeinek alakulásáról.

Az elmúlt időszak összes bevétele 3376,— Ft, ami havonta átlagosan 370—380 Ft-nak felel meg. Ez azt mutatja, hogy szakszervezeti tagságunknak alig egyharmada, kb. 160—180 fő támogatja rendszeresen a szakszervezetet havi 1,—, illetve 2,— Ft-os bélyegek vásárlásával. Ezen a téren a szakszervezeti bizalmiaknak még sok tennivalójuk van. Jobb tájékoztatással elősegíthetjük a bevételek növelését. Ez mindannyiunk érdeke, mert az Eötvös-alap bevételei teljes egészében az alapszervezetek rendelkezésére állnak és a befolyt összegeket segélyezési célokra fordítjuk.

Orosz nyelvi szavalóverseny

Az egyetemi nyelvi körök és egyetemünk MSZBT szervezete f. év nov. 17-én, délután 4 órakor a KISZ-klubban orosz nyelvű kiejtési és szavalóversenyt rendezett. Előzetes válogatás után a közép-döntőben három kategóriában összesen harmincegy hallgató vett részt, közülük legtöbben első- és másodéves külkereskedelmi és nemzetközi szakos hallgatók voltak. Az I. kategóriából 12, a második kategóriából öt, a harmadikból pedig egy hallgató került be a döntőbe.

A rendező tanárok: Teveli Ferencné, Bereczki Gáborné, Bakonyi István és a rendező hallgató, György Sándor (III. évf. nemzetközi szak) igen gondos előkészítést végeztek, majd részt vettek a zsűrizésben is. A zsűri tagjai: dr. Barczán Endre, dr. Hutterer Miklósné és Nagy Vilmosné voltak, valamint a fenti rendező tanárok.

Minden résztvevőnek egy kötelező számot (orosz prózai szöveg) és egy szabadon választott verset kellett bemutatnia. A döntő résztvevőinek szavazatát a zsűri magnóra is

felvette, hogy biztosabb alapja legyen az értékeléshez.

A kiejtési versenyen a zsűri tagjai háromféle szempontból bírálták el a hallgatók teljesítményét:

1. hangsúly
2. fonetika jellegzetességek (kemény I, kemény L, susogó hangok utáni magánhangzók, szóvégi zöngétlenítés)
3. intonáció és előadás.

Részletes eredmények:

I. kategória

- I—II. éves külker. és nemzetközi szakos hallgatók.
- I. Bethlen János (pénzjuttalom) I. nemzetközi
- II. Kálóczi Erika (pénzjuttalom) II. külker.
- III. Mandrik Miklós (pénzjuttalom), II. külker.
- Kiss László (pénzjuttalom) I. külker.
- IV. Somogyi Ferenc (könyvjuttalom), II. nemzetközi
- Joó Rudolf (könyvjuttalom) I. nemzetközi
- Károly Péter (könyvjuttalom) II. nemzetközi

II. kategória

(III—IV. év külker., nemzetközi)

- I. Bakos Gábor (III. külker.) pénzjuttalom
- Balázs Péterné (III. külker.) pénzjuttalom
- II. nem adták ki
- III. Kállai István (III. nemzetközi) pénzjuttalom

III. kategória

(I—IV. év nem nyelvigényes szakok)

- I. nem adták ki
- II. Kozma Judit (Ipar II.) pénzjuttalom
- III. nem adták ki.

APRÓSÁG

Egyik előadás az előadó a következőképpen illusztrálta a túlság szerves összetételének növekedését. A termelőerők fejlődésével „egy munkás fejére több termelési eszköz esik, mint azelőtt”.

Egy szemimáriumi szünetben történt:

Kinn állt a csoport a III. emeleti folyosón, amikor

bosszantó élességgel felbergett a csengő. Mindenki kétségbeesetten kapott a füléhez, majd a szemimáriumból így szólt:

— Vannak maguk között KISZ-tagok?

Többen is jelentkeztek. — Akkor nem értem, miért nem tudja valaki egy délután elrotni ezt a csengőt!

Hétköznapi tények — közgazdasági okok

Ellátás és árak a zöldség- és gyümölcsfronton

A zöldség- és gyümölcsegyellátás, valamint termékek áralakulása kora tavasztól ország-szerte az érdeklődés előterében áll. E termékek jelentős részéből a kínálat sem mennyiségileg, sem minőségileg nem felel meg a keresletnek, különösen árak emelkedése okoz problémákat, s nemegyszer jogos elégedetlenséget vált ki a lakosság meglehetősen széles rétegében. Miből fakadnak az ellátás nehézségei? Mennyi többletkiadást követel az ár-emelkedés a lakosságtól? Olyan kérdések ezek, amelyek jelentősen befolyásolják a dolgozók, elsősorban a bérből élők életszínvonalának alakulását, ezenkívül pedig még szakmai érekségük is van a közgazdászok számára.

Az utóbbi években gyakorta hangsúlyozták, helyesen, hogy hazánk természeti adottságai általában kedveznek a zöldség- és gyümölcstermelésnek, nagy hozamok érhetőek el és kiváló minőségű termékek termelhetők. A mezőgazdaság szocialista átszervezésének idején majd az utána következő években is nőtt e kultúrák termőterülete s fokozódott termelések is. 1964-ben a zöldségfélék területe mintegy 15, termelése pedig 11 százalékkal volt nagyobb, mint 1960-ban. Ugyanebben az időben a gyümölcsös terület megkétszereződött, a termés is nőtt kb. 34—38 százalékkal.

A mezőgazdasági termelés belterjesítésének útján járva tehát a zöldség- és gyümölcstermelés tere egyaránt bővült. Ezt önmagában is komoly haladásnak kell tekinteni, noha ennek eredményei teljes egészében még nem értek be. A zöldségtermelésben a területi felületétől lemaradt a termelés növekedése, a területi bővítéssel egyidejűleg nem vertek gyökeret a nagyüzemi termelési módszerek, ezért a termésátlagok egy helyben állnak s a

mindenkori időjárás szerint meglehetősen szélsőséges határok közt ingadoznak. A gyümölcstermeléssel más a helyzet. Az új telepítések kielégítik a termelés legkorszerűbb igényeit, hozamuk jóval nagyobb, mint a korábbi szőrvány és zárt kerti gyümölcsösöké. Ez ideig azonban az új telepítések jelentős hányada nem fordult termőre s a korszerűen művelt nagyüzemi módszerek mellett sem lehetséges az időjárás okozta terméshajózással kiküszöbölése.

A zöldség- és gyümölcstermelés bővülése kedvezően hatott a parasztság jövedelmére és a lakosság fogyasztására, s egyúttal javult a konzervipari nyersanyagellátása, fokozódott a termékekből az export is.

A mezőgazdaság pénzbevétele a zöldség- és gyümölcsfélék értékesítéséből 1964-ben mintegy 50 százalékkal volt több, mint 1960-ban. A munkás és alkalmazott családok évi egy főre jutó fogyasztása zöldségből 58—60 kg-ról 67—70 kg-ra, gyümölcsből pedig 46—50 kg-ról 58—60 kg-ra emelkedett. Hasonló arányokban nőtt a zöldség és a fogyasztás a paraszti családokban is. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez a növekedés ismétlődő visszaesések közepette ment végbe, a jó vagy a gyenge termés mindenkor tükröződött a munkásság és a parasztság fogyasztásának szintjében is.

A lakosság zöldség- és gyümölcsfogyasztása egyaránt sok termékből tevődik össze s az egyes termékek fogyasztásában betöltött szerepe korántsem azonos. A hazai zöldségfogyasztást legnagyobb arányban a paradicsom, a zöldpaprika, a sárgarépa, a fejeskáposzta, az uborka, az ún. vegyes zöldség és főzelék, valamint a konzerv zöldség és főzelék alkotja. Jelentős még a zöldbab és zöldborsó is. Az itt említett termékek a fogyasztás több mint 70 százalékat teszik ki. A gyümölcsfélék fogyasztásában az almának csaknem 1/3 a részaránya, ezt a fogyasztás mennyiségét illető-

en, a szilva, a barack, a szőlő, a konzerv gyümölcs, a körte és a cseresznye követi.

Ezek a fogyasztási arányok alapvetően befolyásolják az árak emelkedésének vagy csökkenésének pénzügyi kihatását, bár nemegyszer egyik termék csökkenő kínálatát egy másik termék növekvő fogyasztása ellensúlyozza, ugyanis az időjárás körülmények az egyes zöldség- és gyümölcsfélék számára általában nem egyformán kedvezőek vagy kedvezőtlenek.

A munkás és alkalmazott családok zöldség- és gyümölcsfogyasztásuknak mintegy 85 százalékát vásárolják, míg a többit maguk termelik meg házi kertekben és kiscsigó gazdaságban. A paraszti családokban a sajáttermelésű termékek fogyasztása lényegesen nagyobb, zöldségből 45, gyümölcsből 40 százalék körül alakul. De a zöldség- és gyümölcsfélék nagyobb részét a parasztság is vásárolja. Következésképp a parasztság számára nem jelent egyformán előnyt ezen termékek árának emelkedése, még akkor sem, ha természetesen az ár-emelkedés nem a kínálat csökkenésének talaján következik be.

A munkások és alkalmazottak összes fogyasztási kiadásuk 4,3 százalékát, az élelmiszerek beszerzésével kapcsolatos kiadásainak pedig 9,5 százalékát fordítják zöldség és gyümölcs vásárlására. A parasztságnál a megfelelő arányszámok 5,6 százalék, illetőleg 10,1 százalék. Látható tehát, hogy a zöldség- és gyümölcsfélék vásárlása mindkét társadalmi csoportnál viszonylag szerény, mégsem jelentéktelen hányadát köti le az összes kiadásnak. Ez, valamint az a körülmény, hogy a zöldség- és gyümölcsfélék beszerzésére naponta kerül sor, magyarázza, hogy a lakosság igen érzékenyen reagál a zöldség- és gyümölcsfélék árának emelkedésére. Nem kevésbé fontos az is, hogy az áraknak csak kismérvű emelkedése is maga után vonja az alacsony jövedelmű családok vitamindús zöldség- és gyümölcsfogyasztásának megszűnését. Milyen arányú volt a zöldség- és gyümölcs-

árak emelkedése ebben az évben? Erről több-kevesebé lezart értékelést adni tulajdonképpen csak az első félre vonatkozóan lehet, mert a későbbi hónapokra a statisztikai adatok megfelelő összesítésben még nincsenek közzé.

Forgalom és árindex 1965. I. félévében 1964. I. félévének százalékában*

Megnevezés	Mennyiség	Érték	Árindex
Zöldség			
a) szoc.			
keresked.	99,0	106,7	112,0
b) szabadpiac	104,0	115,6	112,7
együtt	101,0	111,1	112,4
Gyümölcs			
a) szoc.			
keresked.	101,9	102,9	104,4
b) szabadpiac	107,1	118,5	106,4
együtt	104,1	110,8	105,5

* OAH adatai alapján

Az év első felében a lakosság mintegy 2 százalékkal több zöldséget és gyümölcsöt vásárolt, mint 1964. megfelelő időszakában. Azonos termékmennyiségért hozzávetőlegesen mintegy 9 százalékkal többet fizetett. Ez tekintélyes ár-emelkedést jelent, 53 millió Ft többletkiadást követel a lakosságtól, de ez önmagában véve még nem váltotta volna ki a háztartási költségek túlzott megerhelését.

Miért okoz mégis oly sok gondot és elégedetlenséget az árak emelkedése? Először is azért, mert ez év első felébenek ár-emelkedése főként a zöldségféléket tekintve a múlt évi jelentős ár-emelkedés következménye volt. A munkás és alkalmazott családok 1964-ben a fejeskáposztát 38, a paradicsomot 33, az uborkát 36, a zöldpaprikát 57, a zöldbabot 15, a zöldborsót 9 százalékkal magasabb fogyasztói áron vásárolták, mint 1963-ban. Mintegy 8 százalékkal nőtt a legnagyobb mennyiségben fogyasztott alma ára

Dékáni ebresztő

Közismert, hogy minél több van annak egy kollégiumi szobában, annál nehezebb a lakóknak egymáshoz alkalmazkodni. Elképzelhető, milyen nehézségeket okoz a Kun Béla téri diákokhoz 30 ágyas szobában lakó közgazdászok életrendjének összehangolása. Amikor az egyik tanulni akar, a másik rádiót hallgatna, a harmadik éppen aludni szeretne...

November 4-én, csütörtökön reggel háromnegyed nyolckor, a második emeleti, 11-es szoba a tájékoztatás a kereskedelmi kar dékánai hivatalának képviselőiből és a kari KISZ-titkárból álló „küldöttség”, hogy megnézzék, kik nem mentek be aznap az első előadásra.

A kép, ami a belépők elé tárult, lenyűgöző volt. A szobának mind a 30 lakója mélyen aludt. Nem akadt senki, aki ébredésével zavarta volna a kollektív pihenés szünetét, nyugalmát. A felkelést tekintve, úgy látszik, sikerült nekik tökéletes szintre emelni az egymáshoz való alkalmazkodást. Figyelmeiket e téren csupán egy dolgra kell még kiterjeszteni: 8 órától valamennyiük számára előadás kezdődött...

—kl—

PESTISJÁRVÁNY

Tanárja válogatja, miként reagál szemináriumokon az órákenti nyolc-tíz ajtonytársa. Egyesek már elfásultak az évek során, mások még biznak és kis cédulákkal igyekeznek távol tartani a hivatalos „bekukkantókat”. A kilincsekre vagy az ajtó közepére tűzött papír többnyire ezt a felszólítást tartalmazza: Ne zavar! Óra van! Ritkán látni olyan eredeti, a szokványostól eltérő, frappáns szöveget, mint a minap az egyik III. emeleti szemináriumi terem ajtaján:

Pestisjárvány! Be ne nyiss!

Pestis! Szörnyű vész! Pusztító, mely embereket vesz el, egész közösségekre támad orvul, s tarol le minden életet... Nincs menekvés és mily kevés azok száma, kik megússzák a veszélyt!

Vajon mi lehet odabenn: orosz zh vagy — statisztika...?

V. Gy.

és 13 százalékkal a dinnyéé is. Igaz, ezzel szemben több gyümölcsféle ára, így a szőlő, körte, földi eperé stb. bár kisebb arányban, de csökkent.

Másodszor azért, mert az év első felében az ellátás alapvetően meg a múlt évi zöldség- és gyümölcstermelés alapján történt. A nagyarányú áremelkedés kibontakozása csak júliusban kezdődött, amikor az ellátás a korai és közepérsű ideji zöldség- és gyümölcsfélék termesztésére támaszkodhatott. Amíg Budapesten júliusban az egész éven át fogyasztott élelmiszerek ára az előző évi szinten állt, addig az idénycikkek ára a bolti kereskedelemben 24,1 százalékos, a szabadpiaci forgalomban pedig 27,4 százalékos növekedést mutatott. Ez utóbbin belül a zöldség- és főzelékféle ára 41, a gyümölcsöké pedig 20 százalékkal nőtt.

A magasabb árszínvonal azután a későbbi hónapokra, főleg augusztusra és szeptemberre, tartós irányzattá vált.

Nem kétséges tehát, hogy az idei évben komoly terhet ró a zöldség- és gyümölcsfélék árának emelkedése a lakosságra s az áremelkedés miatti többletkiadás lényegesen nagyobb összegű lesz, mint amennyit az első félévi adatok alapján várni lehetne.

De mi okozta a zöldség- és gyümölcsárak jelentős felszökését? Már is megjegyezhetjük, hogy nem egy, hanem több, egyidejűleg ható okkal találjuk magunkat szemben.

Mindenekelőtt megemlíthető, hogy az időjárás a kora nyári és nyári zöldség- és gyümölcsféléknek egyáltalán kedvezőtlen volt. A kései kitavaszkodás, a csapadékos, hűvös tavasz már a melegigényes zöldségfélék vetését is késleltette. Paradicsomból mintegy 25, zöldborsóból több mint 30, uborkából kb. 10 százalékkal kisebb volt a vetésterület, mint az előző évben. Ráadásul a termékek hozama is megcsappant: előzetes értékelés szerint a paradicsom termésátlaga 20, a zöldborsóé 12, az uborkaé 11 százalékkal csökkent. A téli alma termésé 18—20, a szilváé és a kajszibaraké több, mint 50 százalékkal volt kisebb, mint az előző évben. A legfontosabb zöldség- és gyümölcsfélékből tehát erősen visszaesett a termékek kínálata.

A korai és nyári zöldségfélék területi és terméskiesését (legalábbis részben) az ősi betakarítású gyökérfélék, a kései fejeskáposzta, valamint a vöröshagyma vetésterületének növelésével kívántuk ellensúlyozni. Mivel ter-

Az egyetemi ifjúság

A budapesti egyetemi hallgatók képviselői számára nemrégiben megbeszélést tartott a Népszabadság szerkesztősége. A találkozó célja az volt, hogy a részt vevők megvitassák az egyetemi ifjúság aktuális problémáit, gondjait. E nagy feladat megoldása azonban messze túlhaladja egy párórás beszélgetés kereteit, így a szervezők elhatározták, hogy ebben a tanévben rendszeresítik ezeket az összejöveteleket. A heves, őszinte légkörű viták során felvetett fontos problémák a Népszabadság hasábjain kerülnek majd napvilágra. Cikkünk még hosszabb terjedelme ellenére sem tudja visszaadni a megvitatott, vagy éppen csak érintett kérdések összességét, ezért megpróbáljuk kiemelni a legfontosabbakat, azokat, melyek általános érdeklődésre tartanak számot.

Szeretnénk elérni, hogy egyetemünk hallgatói is hozzászóljanak a felvetődött témákhoz, mondják el őszintén véleményüket, akár egyetértést fejezve ki, akár kifogásolva azt, ami szerintük nem fedi a valóságot.

A társadalmi ösztöndíj

Sok szó esett a társadalmi ösztöndíj jelenlegi rendszeréről. Lapunk hasábjain az elmúlt tanévben szintén folyt róla vita.

Nálunk vetődött fel problémaként, hogy a szerződést főleg első- és másodévesek kötik, akik nem sokat, esetleg semmit sem tudnak leendő foglalkozásukról. Több hozzászóló akoriban azt javasolta, hogy csak harmadévesek köthessenek társadalmi ösztöndíj szerződést. Igenám, de ha valaki már „kihúzta” harmadévig, kevésbé valószínű, hogy lekötí magát — még akkor is, ha anyagi nehézségekbe ütközik. Inkább vár, hátha kínálkozik kedvezőbb lehetőség. Ismétlem, ez a kérdés csak nálunk okozhat nehézségeket. Az Orvostudományi Egyetem vagy a Műszaki Egyetem hallgatói általában alaposabb ismeretekkel rendelkeznek hivatásukat illetően.

A szerződések gyakori felbontásának okait két fő csoportra oszthatjuk: Az első az, amikor az ösztöndíj juttató szerv felelős a meghiusulásért. A szerződő vállalatok, intézmények legtöbb esetben nem állapodnak meg a hallgató által betöltendő állásról és gyakran megtesik, hogy az új diplomást képzésüknek nem megfelelő, vagy attól teljesen eltérő jellegű munkakörben foglalkoztatják. Több példát soroltak fel erről a műszaki diákok és a nemrégiben lezajlott tv-adás során tanú lehettünk, hogyan kerül „fiókba” a közgazdasági diploma is.

Mit tegyen ilyenkor a fiatal szakember? Ha felbontja a szerződést, akkor a legtöbb esetben fizet, márpedig pályakezdeti gondjai mellett ez igen nehéz terhet ró vállára. Ha nem bontja fel, kénytelen hosszú ideig helyzetébe bele-törődve dolgozni.

Mégis, talán leggyakoribb a másik eset, amikor a hallgató szegi meg a szerződést. Különösen a szegényebb diákoknak nagy szükségük van a pénzre, hogy a tanulással mellett bizonyos életmódot biztosíthassanak maguknak. Egyesek vidékre szerződtek, hiszen az havonta 200 forinttal többet jelent. Rendszeresen élvezik a juttatást, befejezik tanulmányaikat, és akkor kapnak egy jobb ajánlatot. Megindul a hajszá: hogyan lehetne elkerülni a visszafizetést és tisztán „kimászni” az ügyből? Sokszor „a jóságos új vállalat” segít, az igazgatónál kifizetik az „átvételi díjat”. Előfordul az is, hogy egész egyszerűen elkenik az

Nehézségek az egyetem elvégzése után

Nincs könnyű dolga a fiatal diplomásnak. Fizetése nem mondható túl magasnak, bár alacsonyabbak sem. Abszolút alacsonynak nem. De egyet nem feledjünk! Mire a diák elvégzi az egyetemet, 22—24 éves. Ebben a korban már elég gyakran jelentkezik a házassági szándék. És akkor bizony a kétszáz 1300 nagyon kevés. A 8 jelenlévő egyetemista közül egy ifjú férj volt, három pedig vőlegény, de az egyetemeken általában egyre gyakoribb, hogy a csoport-, vagy évfolyamtársak a diploma megszerzése után (vagy akár előtte), összeházasodnak. Ilyenkor nagyon sok függ a szülők vagy rokonok anyagi helyzetétől.

Az anketon részt vevő férj — ötödéves műszakis — hosszasan beszélt saját körülményeiről. Elég jellemző, érdekes szólni róla. Felesége szüleinél laknak, ott van egy kis szobájuk. A mama ellátja a háztartást, főz, takarít, s nekik csak az apróbb tennivalók maradnak. Ennek ellenére, helyzetük nem valami kellemes. A lakás kicsi, az elhelyezés sem kedvező. És mindenekelőtt, így nem lehetnek függetlenek, ami a fiatalokat általában különösen érzékenyen érinti. De viszonylag jónak mondható helyzetük sem tart sokáig — társadalmi ösztöndíj szerződésük van egy alföldi városba, ahol sok nehézség vár rájuk. Egyelőre még nincs hol lakniuk és nagyon félnek attól, hogy nem a végzettségüknek megfelelő munkakörben helyezik el őket.

Az ifjú házasságról szóló fenti példa eléggé tipikus. Képzeldük el azt a helyzetet, hogy a szülőknél nincs is felesleges szoba. Jön az albérlet keresés, majd azt követően is sok-sok, aligha irigyelhető dolog. Gyerekről jó ideig szó sem lehet. Természetesen mindez nem tart örökké, de eltelik jó néhány év, míg az ifjú pár kedvezőbb életfeltételeket teremthet magának.

A végzős egyetemi hallgatók érdekének nagyon megfelelő példaként egy hosszabb leírást kedvezményes állami kölcsön, amellyel indulásukat biztonságosabbá tehetnék. Később, amikor már „befutnak”, nem ütközik olyan nagy nehézségekbe a visszafizetés. A kérdés csak az, hogy az „állam zsebé”, a sok szociális juttatás és oktatási költség mellett elbírná-e ekkora további megterhelést.

Idé tartozik még egy másik probléma. A jelenlévők közül többen elmondták, hogy a fiatalokat, „akiknek diplomáján még a tinta sem száradt meg”, nem fogadják túl szívélyesen új munkahelyükön. Sokukat lehangelja, elkeríti az, amit látnak; néhány filléres órábér, vagy 10—20 forint havibéremelésért, egyes emberek képesek mindent megtenni, mások útját elvágják. Az egyetemi közösségben minden diáknak képességei, emberi értékei szerint adtak véleményére, senkinek nem fűződött érdeke ahhoz, hogy a másikat valamiért hátréba szorítsa. Ezt követően kiabrándítóan hat, amit az egyetem kapuján kívül lát, s ez csirájában fojtja meg ötleteit. (Jó lenne, ha hallgatóink megírnák, milyen tapasztalatokat szereztek e téren nyári gyakorlatuk során.)

ügyet — segít, akár egy nagybácsi, akár egy jó ismerős.

Marad végül a legrosszabb lehetőség, visszafizetni a pénzt. De a kapott összeget általában ekkor sem kell teljes egészében megtéríteni. Arra senki nem gondol, hogyan jár a diplomás nélkül maradt vállalat? Hiszen így éppen azok a vállalatok nem jutnak megfelelő szakképzéssel rendelkező káderekhez, melyek leginkább rászorulnának. És a felkoppott budapesti cégek minden nehézség nélkül válogathatnak a jelentkezőkben. Tehát pont azok sínylik meg a rendszer „lazaságait”, akik érdekében azt létrehozták.

A fentiekhez még sokmindent hozzá lehetne fűzni. A kérdés azonban megoldatlan és a társadalmi ösztöndíj jelenlegi rendszere nem tölti be hivatását. Szüntessük meg? Megsínylik a rászoruló, hivatásukra tudatosan készülő diákok. Szigorítsuk meg feltételeit? Talán bizonyos szempontok figyelembe véve célszerű vezetne. Ilyen intézkedést jelentene a kötelező teljes visszafizetés, esetleg kártérítés, ha a diák hibás a meghiusulásért. A vállalatot is különböző szankciók sújthatnák, ha vét a szerződésben foglaltak ellen.

A kérdés végső megoldása még sok fejtörést igényel. Talán hasznos lenne, ha felelevenítenék a Közgazdaságban megkezdett vitát.

azonban a politikai neveléssel? Sajnos, azt kell válaszolnunk: rosszul. Egy valamit azonban érdemes megjegyezni. Egyetemünk a politikai-ideológiai nevelés terén, az összes többi egyetemet felül múlja és az anketon a kérdés kapcsán felmerült problémák zöme kevésbé élesen jelentkezik nálunk.

Minden egyetemen oktatnak politikai gazdaságtant, filozófiát, tudományos szocializmust. E tantárgyak elmélyült tanulmányozása marxista műveltséget ad, de elég keveset mond napjaink bel- és külpolitikai eseményeiről.

Úgy is lehetne fogalmazni, hogy megadja gondolkodásunk alapját, de a mai változó világ szövevényes képével csak magunknak, idegen tájakat embereket ismertek meg, gyakorolhatták az idegen nyelvet. Ez mind szép. De vajon tudják-e ezek a diákok, hogy több nyugati országban külön alapot létesítettek a szocialista ifjainak „tűlbérezésére”, kedvezményekben részesítésére? Ez propaganda és feltétlenül hatásos propaganda, mivel szemben a harcot felvenni nagyon nehéz. Nem könnyű megértetni egy vékonypénzű diákkal munkavállalásának olykor demoralizáló jellegét. Hajlandók ugyan általában elismerni, de nem vonnak utójátékot sajtó esetükre.

Egyébként többen felvetették, hogy az egyetemeken lennie kell a KISZ-vezetőket. Az Orvostudományi Egyetemről egy végzős hallgató elmondta, hogy kórházi gyakorlatán, amikor a kollégák megtudták, hogy vezető KISZ-funkcionárius, valóságos elhídegtük tőle. Hasonló példák említtettek a műszaki egyetemisták is. Egyetemünkön úgy vélem, nem nagyon találkozhatunk ezzel a jelenséggel.

Végeztül felmerült az a kérdés, amelyet nemrég országgyűlésünk is tárgyalt: bírnak-e a szakmai tárgyak világnézeti jelentőséggel? Általános válasz az, hogy egyre kevésbé, mert az oktatás a szakképzés felé tolódik. Ennek káros hatása érezhető a diákság magatartásában.

A felvételi vizsga rendszere

A felvételi nem tartozik szorosan az egyetemisták által érintett problémák közé, mégis nagy vita kerekedett, amikor egyikünk felvetette.

A jelenlegi felvételi rendszer (vitathatatlan előnye ellenére) nem felel meg a követelményeknek. A középiskolából hozott pontszám aránytalanul nagy súllyal bír, az egyetemi felvételi vizsga átlagos 20—25 percig edes-keves ahhoz, hogy a jelölt tudásáról, emberi arculatáról, teljes és helyes képet nyerjünk. A középiskolai jellemzés néha költői szavakkal fest szinte ideális képet a tanulóról. A Műszaki Egyetemen egy jelentéktelen küsejű fiatalember a következő jellemzést hozta: „... Rendkívül bátor egyéniség, bátorsága sokszor kimeríti a hősiesség fogalmát.” Nos, a felvételin semmi sem igazolta ezt a tulajdonságot, és amit felkészültségben mutatott, arról jobb nem is beszélni. Ez az eset persze nagyon kirívó, de tény, hogy a jellemzés sablonos és túlzó, továbbá a köz-

ajánlanak külföldi utazásra. A bevett gyakorlat, sajnos az, hogy a KISZ automatikusan, szűrés nélkül megadja bejegyzését.

Egy érdekes momentum. A műszakosok elmondták, hogy a nyári építőtáborokban dolgozó nyugati fiatalok kéthetes (!) ideológiai előkészítőt vettek részt. Ezek az egyetemisták alapos tájékozottsággal és a legnagyobb biztonsággal vettek részt a különböző politikai vitákban. Miért ne szervezhetne a KISZ is hasonló — ha nem kéthetes — előkészítőt?

Ide kapcsolódik még a nyugati munkavállalások kérdése is. A nyári szünet alatt rengeteg egyetemista (a mi egyetemünkről is nagyon sok) dolgozott nyugati országokban. Legtöbben ebből fedezhették utazásuk költségeit, még néhány hasznos holmit is hoztak maguknak, idegen tájakat embereket ismertek meg, gyakorolhatták az idegen nyelvet. Ez mind szép. De vajon tudják-e ezek a diákok, hogy több nyugati országban külön alapot létesítettek a szocialista ifjainak „tűlbérezésére”, kedvezményekben részesítésére? Ez propaganda és feltétlenül hatásos propaganda, mivel szemben a harcot felvenni nagyon nehéz. Nem könnyű megértetni egy vékonypénzű diákkal munkavállalásának olykor demoralizáló jellegét. Hajlandók ugyan általában elismerni, de nem vonnak utójátékot sajtó esetükre.

Egyébként többen felvetették, hogy az egyetemeken lennie kell a KISZ-vezetőket. Az Orvostudományi Egyetemről egy végzős hallgató elmondta, hogy kórházi gyakorlatán, amikor a kollégák megtudták, hogy vezető KISZ-funkcionárius, valóságos elhídegtük tőle. Hasonló példák említtettek a műszaki egyetemisták is. Egyetemünkön úgy vélem, nem nagyon találkozhatunk ezzel a jelenséggel.

Végeztül felmerült az a kérdés, amelyet nemrég országgyűlésünk is tárgyalt: bírnak-e a szakmai tárgyak világnézeti jelentőséggel? Általános válasz az, hogy egyre kevésbé, mert az oktatás a szakképzés felé tolódik. Ennek káros hatása érezhető a diákság magatartásában.

Halász György

E fenti, gondolatébresztőnek szánt írás egyes problémáiról szeretnénk további véleményeket hallani. Szívesen indítunk vitát olyan kérdésekről is, melyek a cikkben nem szerepeltek, de olyan egyetemi problémák, amelyek sokakat érintenek, s amelyek foglalkoztatják hallgatóinkat.

Fotósarok

Az első emeleten megrendezett csehszlovák tanszerkiállításról (Foto: Faklen)

A politikai-ideológiai nevelésről

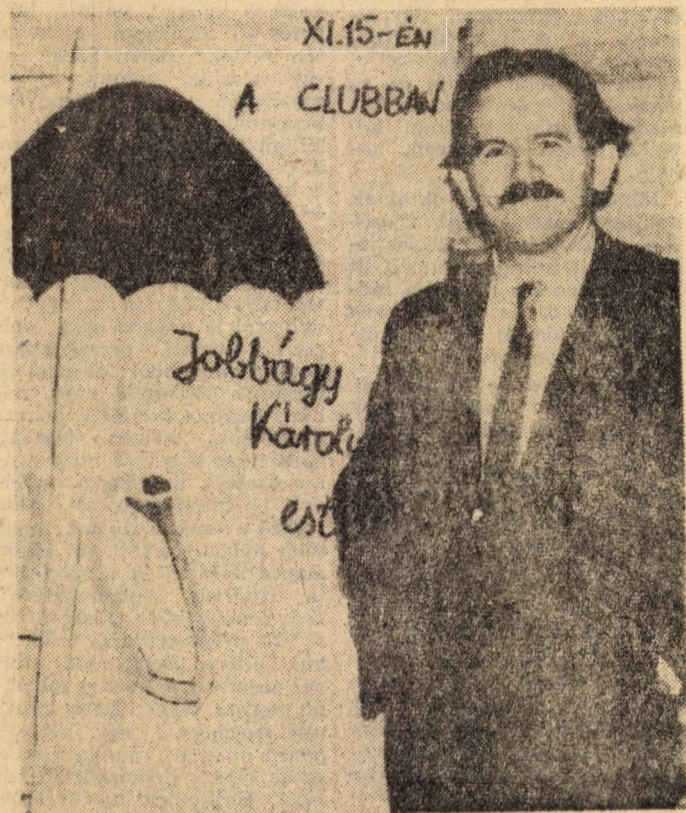
Az anketon központi helyet foglalt el ez a kérdés, és a leghevesebben vitát váltotta ki. Az egyetemeken minden elképzelhető megadnak a diákok szakmai képzésére. Tudományos diákkörök tucaitja működnek, pályázatokat hirdetnek stb. Hogyan állunk

Dr. Vági Ferenc
tanszékvezető docens

Hogyan lesz valaki költő?

Egy este Jobbágy Károllyal a klubban

Csak azt nem értem, mit jelent ez az esernyő? — kérdezte csodálkozva Jobbágy Károly, amikor meglátta költői estjének reklámját.

(Foto: Faklen)

November 15-én újabb név került fel klubunk vendégfalán, egy kétszeres József Attila-díjas költő, Jobbágy Károlyé, aki nemcsak a „vendégkönyvbe”, hanem a költői esten megjelent versbarátok emlékeztetőbe is feljegyezte nevét. A műsor, a költő *Hó és nap* című versével kezdődött, amelyet színjátszó körünk egyik tagja adott elő:

„S így szép az élet, ha felett a magasság tör égbe, és az élet is tán azért szép, mert egyszer halál lesz a vége.”

A taps után a költő emelkedett szóra — alacsony, mozdány ember, olyan igazi magyaros típus, tömött kis bajszal. Először a költészetéről beszélt.

Néhány érdekesebb mozzanata beszédének:

„Hogyan lesz költő valaki? — Egyrészt születik, másrészt azaz lesz. En úgy érzem, elengedhetetlen tulajdonság a túlzott érzékenység, örökös gyónási vágy. Ha szerelmes, ha bánatos, úgy érzik meg kell írnia. Olyan dolgokat és úgy kell megírni, amit más nem mondhat el, az emberek helyett kell szólni. A költő hitvallása közéleti költővé teszi az embert.” (A magyar Irodalmi Lexikon 1963-as kiadásának 528. oldalán ezt olvashatjuk: „Verseiből az eleven valóság ígézetében égő ember nyugtalan és forró közéleti lírája szól.”)

„... Kilencéves koromban kerültem Pestre, tizenhat éves koromban (kereskedelmi iskolába járt) ismerkedtem meg a szocializmus eszméjével. Nehéz gyermekkorom különösen fogékonytá tett erre. Egy évvel később, egy háborúellenes versem tanáraim kezébe került, és ez majdnem iskolai pályafutásom derékbatörését jelentette. Ki akartak csapni az ország összes középiskolájából, de néhány haladószellemű tanárom mellett állt. Vad, romantikus forradalmár voltam fiatal koromban. Azóta sokszor kellett csalódnom, de az, ami akkor lelkesített, ma is tüzbe hoz. Első versem a *Népszavában* jelent meg 1939-ben, írtam a Kelet Népeben, amelyet Móricz Zsigmond szerkesztett, a *Híd*-ben, s még más lapokban.

— *Katonaság, háború, hadifogság, nehéz szibériai évek után kisse megtörve érkeztem haza. Tiszteivel lettem egy építőipari vállalatnál s beiratkoztam a bölcsész kar esti tagozatára.*

— 1953-ban, 9 évi hallgatás után jelentkeztem újra versekkel. 1954-ben és 1963-ban József Attila-díjjal tüntettek ki. 1955-ben adták ki a *Feltámasztás* című kötetemet, 1956-ban

Hajnali diadal, majd 1962-ben *Hó és nap* címen újabb verseimet.”

Vendégünk előadásának színvonalát csak emelte az a sok vers, amit közbeiktatott. A *Meditáció, az örökkévalóságról* egy fejbontott hullá felett című verse nagy hatást keltett a hallgatókban. A megöböntő erejű képsor után, jut el a költő ezmei végkövetkeztetéséhez:

„Es ez csak az egy

„*Örökkévalóság*” az „örökélet” ebben rejtezik: mit tettél olyat, ami él még lakor,

amikor tested a sírba

Iteszik...”

Szerelmes versei is az örökös küzdelmet ábrázolják. De néha derűsen tudott szólni a változékonyság költői hatásáról is. Az eleven élet líriktet verseiben néha meglepő prózai fordulatokkal.

Általában bármiről beszélt, az mind nagyszerű alkalom volt egy-egy vers megismérésére. Külön kell szólni *Twist* című verséről, amelyet magnószalagról hallgattunk *Várdai Hédi és Kállal Ferenc* előadásában. Johnny Hollyday híres számanak részletével ötvözte. (*Twist Again*.)

„Költő csak az lesz, aki őszinte ember, mert versben hazudni nem lehet” mondta Jobbágy Károly és meggyőző beszéde után ezt igazolva is láttuk.

Érdekes találkozó volt, jó hírverés a mai magyar költészetnek.

Budai Benjámin

FIGYELEM!

ÚJDONSÁG!

Egyetemünk kultúrosztályának közönségszervező csoportja új helyiséget kapott.

Felhívjuk hallgatóink figyelmét, hogy ezentúl a IV. előadó mögött elhelyezett szervezési fülkét keressék fel, valahányszor jegyet szeretnének a filmkör előadásaira, színházba, mozikba vagy hangversenyekre.

A csoportok különleges jegyigényeivel a szervezés vezetőjéhez, Gruber Nándorhoz lehet fordulni.

Eltűnt egy paróka

A gólyabál avatási műsorának közönsége könnyen maga elé idézheti az utolsó színpadképet, amikor három, fekete talárba öltözött, vállakra lógó parókával felszerelt színjátszó jelent meg a színen, hogy ismertessék a 12 és fél parancsot, majd felolvassák a fogadalomtétel szövegét.

Kevesen tudják, hogy ennél a jelenetnél négy színjátszónak kellett volna megjelenni, de az est folyamán eltűnt az egyik fontos kellék, a derékig érő, dús paróka.

Először mindenki tréfának vette a dolgot. A 9-es szobában megfordult „látogatók” közül valaki bizonyára mulatságosnak találta a derékig érő hajfűrtöket, és „hecből” elvitte, hogy azzal szórakoztassa a társaságát.

A paróka azonban a gólyabálj éjszakán nem került elő. Sajnos másnap sem, harmadnap sem... máig sem.

A használati értékkel gyakorlatilag nem rendelkező holmi birtokban tartójáról még ilyen hosszú idő után is hajlandók vagyunk feltételezni egy kedvező eshetőséget. Azt, hogy megmondhatlanságát ártaftan viccek véli, és kuriózumgyűjteményét gazdagítja szerzeményével.

Ha csak erről van szó, akkor bízunk abban, hogy mérlegelve az általa okozott kárt, mégis eljuttatja a parókát a kultúrosztályra. Anyagi oldalról nézve sem bagatell kérdésről van szó. A jelmezköltségétől bérlet, semmisségnek tűnő fejdísz értéke ugyanis 1400 Ft körül van. Ekkora összeget kell a gólyabálj műsorban szereplő színjátszó gárdának megtéríteni, mivel az ő felügyeletük alatt tűnt el a kölcsönzött darab.

Ha így van, ahogy leírtuk, arra kérjük, gondolja meg magát, és tegye jóvá, amit elkövetett.

a KLUB műsora

November 22-én, hétfőn este fél 7 órakor:

PARDON, NEM SZÓLTAM SEMMIT

Zenés kabaré
A Tatabányai Ifjúsági Színpad vendégjátéka

Rendező: Éless Béla.

November 24-én, szerdán este fél 7 órakor:

LEMEZGYÚJTOK KLUBJA

November 25-én, csütörtökön, fél 7 órakor:

DREZDAI MODERN KÉPTÁR

Dr. Bodnár Éva művészettörténész előadása

November 26-án, pénteken fél 7 órakor:

FORUM

November 27-én, szombaton este 8 órától

TÁNC ÉJFÉLIG

Játszik: a Faluhelyi-trió
Belépődíj: 5 Ft.

November 29-én, hétfőn fél 7 órakor:

GONDOLATOLVASÁS ÉS TELEPÁTIA

Király József előadása helyszíni kísérletekkel
Közreműködők: Dániel Béla

December 1-én, szerdán este fél 7 órakor:

LEMEZGYÚJTOK KLUBJA

December 2-án, csütörtökön fél 7 órakor:

SZINES BOLGÁR KISFILMEK

A tánczenekari fesztivál margójára

Előbbi számunkban közöltük a felhívást: amatőr zenekarok jelentkezzék!

Az elmúlt két hét alatt többen érdeklődtek a pályázati feltételek iránt, s mivel a királis december elseji határidőt jelöl meg, egy-két mondatban szeretnénk részletebben ismertetni a tánczenekari fesztivállal kapcsolatos elképzeléseket.

Az ötlet kettős cél érdekében született: egyrészt szeretnénk ösztönözni az évről-évre újjáalakuló és gyengén működő kollégiumi, valamint kari amatőr zenekarokat, másrészt a KISZ-bizottság egyetemi tánczenekart kíván létrehozni, olyan alsóbb évfolyamos hallgatókból, akik zenei továbbfejlesztését szervezettel patronálnák.

A vetélkedőt Téliapóba! keretében bonyolítjuk le, a benevezett zenekarok kivétel nélkül teljesen amatőr jellegűek, tagjai év eleje óta gyakorolnak együtt, s a versenyen minden zenekarnak csak kétszer félórás műsort kell adnia. Ebből követeljük, hogy az elkövetkező tíz nap alatt ha újabb egyénileg gyakorolható hallgatók, akár vegyes jellegű zenekart is alakítanak, színvonalbeli különbség hátránya nélkül nevezhetnek be a versenybe.

Pályázati feltételek: szerződött tag ne legyen közzétett, mivel úgy igazságtalannak tartanánk a vetélkedést (egy jó szakszofonos például nagymértékben megváltoztathatja egy teljesen ingyenes együttes összetételét), s a részvevők kétharmada közzétett tag ne legyen. Ez teljesen érthető, hiszen a győztes zenekar a továbbiakban mint egyetemi zenekar élvezné a KISZ vb támogatását.

A benevezett zenekarok közötti választást, hogy melyik együttes érdemli meg a kitért értékes jutalmat, s a további támogatást, a megjelent hallgatókra bízunk. Mindenki őrizze meg a belépőjegyét, mert csak annak felmutatásával szavazhat. Így szeretnénk elérni, hogy a győztes zenekar tényleg hallgatóink többségének elismerésévé váljon, a közvélemény mellett álljon, mindenki saját zenekarának érezze.

Az első helyre kerülő győztes együttes februári szakmai segítséggel gyakorolna, javítaná felkészültségét, majd pedig az órái teákon lépne fel. A jövő tanévben már egyetemi rendezvényeinken és a vendégbálokon is ők szolgáltatnák a zenét.

Péters Sándor

Szakbarbárok leszünk-e?

A Rudas László Kollégium hallgatói körében felmérést végeztünk arra vonatkozóan, hogy fő elfoglaltságuk, a tanulás mellett mennyi idejük marad általános műveltségük gyarapítására, művelődésre. Helyesebben mondván, hogy a rendelkezésükre álló szabad időt mennyire használják ki okosan, ilyen irányú igényeik kielégítésére is.

Az adatok helyes értékeléséhez okvetlenül figyelembe kell venni, hogy évfolyamonként különböző a rendelkezésre álló szabad idő nagysága. Az I. és II. évfolyamon még viszonylag több a kötelező elfoglaltság, a rendszeres tanulnivaló, de a felsőéveseknek már több idejük marad az őket különösebben érdeklő szakmai kérdések mélyebb tanulmányozására, s emellett (vagy egyeseknél ehelyett?) az érdeklődési körüknek megfelelő önművelésre is.

Elsőéveseknél a matematikaanyag tanításának talán túlságosan gyors üteme, az orosz nyelv vagy a politikai gazdaságtan tanulásában jelentkező kezdeti nehézségek, másodévesen pedig a szakszemináriumi tárgy és a nagy tömegű kötelező irodalom a hallgatóktól nem kis erőfeszítést kíván, így viszonylag kevés szabad idejük marad.

Főleg az elsősök körében lehetett hallani, hogy: „ha ez mindig így lesz, akkor a négy vagy öt év alatt teljesen szakbarbárok leszünk”.

helyzettől függően egyesek például többet olvasnak, s kevesebbet járnak színházba. Az önművelés különböző formái közötti választás a pénz-tárcra függvénye is. Másrészt minden hallgatónak más az érdeklődési köre, más művészeti ágakat kedvel, s ennek megfelelően többet vagy kevesebbet jár színházba, hangversenyre, operába, múzeumba. (A kollégiumon belüli kisebb közösségek feladata többek között az is, hogy az érdeklődési kör az évek folyamán kibővídjön.)

A tanév kezdete óta

Evfolyam	Fő	olvasott könyvek száma	színházlátogatás	hangversenylátogatás	mozilátogatás	filmkör-és klublátogatás	múzeumlátogatás
I.	41	36	24	1	131	47	18
II.	43	112	65	7	274	60	32
IV.	41	194	96	17	333	45	87
V.	6	35	9	8	59	7	15
Össz.	131	377	194	33	797	159	152
Átlag:							
I.	—	0,9	0,6	0,02	3,2	1,1	0,4
II.	—	2,6	1,5	0,16	6,4	1,4	0,8
IV.	—	4,7	2,3	0,41	8,1	1,1	2,1
V.	—	5,8	1,5	1,3	9,8	1,2	2,5
Kollégium-átlag	—	2,9	1,5	0,25	6,1	1,2	1,1

A félév kezdete óta tehát a kollégium hallgatói átlagban három könyvet olvastak, legalább egyszer voltak színházban, illetve az egyetem kulturális rendezvényein (filmkör, klub), hat filmet néztek meg s minden negyedik hallgató volt hangversenyen.

Néhány megjegyzés az adatokhoz:

— Az elsősök alacsony átlagán belül (1 könyv, minden második volt csak színházban) előfordulnak olyan kirívó esetek, hogy az egyik szoba 11 hallgatója összesen 3 könyvet olvasott, s a 41 elsőéves közül 1 volt hangversenyen.

— Az évfolyamátlagok a kollégiumátlag körül a könyv-olvasási és a mozilátogatási adatoknál szóródnak leginkább (II. évfolyam átlaga: 1

könyv — V. évfolyam átlaga: 6 könyv; film: I. évfolyam: 3 — V. évfolyam: 10). Ha a nagyobb realitás kedvéért inkább a IV. évfolyam adataival hasonlítjuk össze az I. évfolyam adatait, akkor sem kisebb az eltérés.

— Legrosszabb a helyzet a komolyzenei érdeklődés terén: az elsősök már említett passzívításán túlmenően jellemző, hogy bár a másodéves hallgatók 7 alkalommal voltak hangversenyen, ebből egy hallgató vett részt 6 előadásban. — 6 ötödéves anyit könyvet olvasott, mint 41 elsőéves összesen.

— Egyetemünk kulturális rendezvényein kollégiumunkból inkább az alsóbb évfolyamosok vesznek részt.

A Rudas László kollégium diákbizottsága

MIKULÁSBÁL

és tánczenekari fesztivál

December 4-én, szombaton este 1/2-9-től reggel 5 óráig

a Makarenko utcai kollégiumban
A zenét egyetemünk hallgatóiból alakított
AMATŐR TÁNCZENEKAROK
szolgáltatják

A KÖZÖNSÉG SZAVAZATA

dönti el,
hogy melyik a legjobb együttes.
Minden résztvevő a belépőjegyével szavazhat.

•
Büfé
Télapó ajándékkosara
Belépődíj 6 forint

Mindenkit szeretettel vár a Kun Béla diákkör és a Mező Imre kollégium diákbizottsága

Hajsza a pénz után

Hallgatóink közül többen érdeklődnek, mi történt ebben a félévben a rendkívüli szociális segélyekkel? Múltkorai számunkban meg is jelent erről a kérdéssel egy rövid glossza, de bővebb felvilágosítást csak most sikerült szerezni.

Először a **Kereskedelmi Kar Dékáni Hivatalában** érdeklődünk. Elmondták, hogy a Művelődésügyi Minisztérium a takarékosági évre való hivatkozással csökkentette 140 ezer forintra a segélyalapot. Csak a legsürgősebb és legfontosabb esetekben (például halálesetnél, váratlan anyagi nehézségeknél stb.) tudtak bizonyos összeget juttatni. Ugy határoztak, hogy a félév folyamán összegyűjtik a rendkívüli szociális segély iránti kérelmeket és decemberben egyszerre bírálják el a lehetőségekhez képest teljesítve a legindokoltabb kéréseket.

Az **ipar kari dékáni hivatal** tudomása szerint a Művelődésügyi Minisztérium a takarékosági évre való hivatkozással csökkentette 140 ezer forintra a segélyalapot. Csak a legsürgősebb és legfontosabb esetekben (például halálesetnél, váratlan anyagi nehézségeknél stb.) tudtak bizonyos összeget juttatni. Ugy határoztak, hogy a félév folyamán összegyűjtik a rendkívüli szociális segély iránti kérelmeket és decemberben egyszerre bírálják el a lehetőségekhez képest teljesítve a legindokoltabb kéréseket.

Az **Általános Karon** megemlézték, hogy a rendelkezésre álló összeg csökkentéséhez a minisztérium intézkedésén túlmenően olyasmis is hozzájárult, hogy a TDK-dolgozatok gépeltesének összegét, a rektori hivatal beleegyezésével, a rendkívüli szociális segély terhére fizették, valamint a negyedévesek jutalmazása is hasonló módon történt. Így a karnak mindössze 13 000 forint

maradt a rendkívüli szociális segély kifizetésére.

A dékánban javasolták, hogy a minisztérium leiratával kapcsolatban keressük fel Bognár elvtársat, aki a pénzügyi kérdésekkel foglalkozik.

Egyetemünk terv- és pénzügyi osztályának vezetője dr. Bognár Imre elvtárs közölte, hogy téves a karok értesülése, miszerint a minisztérium 140 ezer forintot elvett volna egyetemünkől. A Művelődésügyi Minisztérium júliusi leiratában felhasználási tilalom alá vonta az összeget és további intézkedésig zárta a rendkívüli szociális segélyek kifizetését.

Mint tudjuk, egyetemünk költségvetési szerv, anyagi eszközei fölött a Művelődésügyi Minisztérium rendelkezik. Szerepel a költségvetésben egy rovat, amelybe az ösztöndíj a rendkívüli szociális segély, a kulturális alap stb. tartozik. Az egy hallgatóra eső kulturális támogatás évi összege 20 Ft. Mivel ez más egyetemeken is keveseltek, a minisztérium úgy határozott, hogy a zárolt rendkívüli szociális segély összegéből 100 000 Ft-ot juttat a kultúrálisnak. Hogy miért került sor a rendkívüli szociális segély csökkentésére, erre Bognár elvtárs nem tudott válaszolni, kérte, keressük meg ez ügyben a minisztériumot.

Mielőtt a minisztériummal beszélünk volna, **Bessenyei Lajos** elvtársat, a KISZ vb titkárát kérdeztük meg.

— A rendkívüli szociális segély állami ügy. A KISZ-t nem is kérdezték meg, így mi csak akkor értesültünk a csökkentésről, amikor a karok összesítve benyújtották az elbírált kérelmeket. Mivel a hallgatók között az eddigiek során nem merült fel ilyen élesen a kérdés, az érdekvédelmi bizottság nem is foglalkozott vele.

Ezt követően a Művelődésügyi Minisztériumban **Gáspárdi Gyula** elvtársat kérdeztük meg. A következőket mondta: — Minisztériumunk — amint azt a sajtóban és egyéb fórumokon is már többször szóvá tette — a főiskolai, egyetemi hallgatók jelenlegi juttatási rendszerét túlzott mértékűnek tartja. Ezért ke-

rült sor minden egyetemen a rendkívüli szociális segély csökkentésére. Ugy érezzük, hogy az összeget, amelyet a hallgatók ilyen formában kapnak, az egyetemek nem kellő módon használják fel. Meg kell mondanom, hogy a jelenlegi juttatási rendszerben változtatásokat fogunk végrehajtani, ami a gyakorlatban bizonyos jorrások szűkítését jelenti. Előbb azonban a felsőbb szervekkel is tisztáznunk kell ezt a kérdést. Ugyanakkor meg vagyunk győződve, hogy a legindokoltabb kéréseknek a megmaradt összegből is eleget lehet tenni. Januártól kezdve változatlan marad a rendkívüli szociális segély kerete. Hozzá kell tennem, hogy ez csak ideiglenes, miután az új tanév kezdésekor előre láthatólag módosulni fog a főiskolai és egyetemi hallgatók juttatási rendszere.

Arra a kérdésünkre, hogy a kultúrális jelenlegi keretét emelni kívánják-e a jövő évben, azt a választ kaptuk, hogy sajnálatos módon ezt a keretet nincs módjukban növelni, sőt az idén kapott 100 000 forint többletet sem tudják biztosítani.

Mindezek után kíváncsok voltunk néhány megjegyzés:

1. Mivel a minisztérium tisztában van azzal, hogy az egyetemek nem naptári év szerint osztják fel a rendkívüli szociális segély keretét, miért júliusban rendelték el felhasználási tilalmat, amikor a dékáni hivataloknak már nem áll módjukban átcsoportosítani végrehajtani?

2. Helyeselni tudjuk, hogy a kultúrális nagyobb támogatásban részesül, de miért a rendkívüli szociális segély terhére kell jobb feltételeket teremteni a kulturális munkához?

3. A rendkívüli szociális segélyt rendeltetések szerint azoknak a hallgatóknak kell juttatni, akik az átlagnál rosszabb anyagi helyzetben vannak. Éppen ezért mint aktuális érvelés sem tartjuk elfogadhatónak a minisztérium állítását, hogy az egyetemi, főiskolai hallgatók általános juttatási rendszere általánosan kedvező, hiszen itt éppen a speciális, rendkívüli, esetekről van szó.

Csak későn jöttek haza?

A dékáni hivatalokban fegyelmet indítottak azok ellen, akik a tanév kezdete után több hetes késéssel tértek vissza külföldi utazásukról. Az érintett hallgatók egy része ezt igazságtalannak érezte, és úgy értelmezte, hogy azért kapja a büntetést, mert Nyugaton járt. Társaik között is ilyen hangnemben nyilatkoztak, ez pedig a tények teljes meghamisítása.

Senkit sem azért vontak felelősségre, mert Nyugaton járt, hanem mert a tanév megkezdése után nem volt az egyetemen. Ugyanilyen fegyelemsértés az is, ha valaki a Balatonnál hosszabbítja meg önkényesen nyári vakációját.

Annak illusztrálására, hogy a dékáni hivatalok mennyire körültekintően bíráltak el minden esetet, be szeretnénk mutatni néhány példát az Általános Karon folytatott vizsgálatok közül.

B. L. pénzügyi szakos hallgató október 8-án jelentkezett az egyetemen beiratkozás céljából. Távolmaradási engedélyt nem kért, az egyetem szeptember elsejét jelölte meg végző kimentartózkodási határidőnek. A fegyelmi bizottság határozata alapján B. L. dékáni megrovásban részesült, figyelembe véve a büntetés kiszabásánál, hogy a korábbi években jó tanulmányi eredményt ért el, és magatartása ellen sem merült fel kifogás. Kiegészítő büntetésként ugyanakkor a dékáni hivatal nem támogatja újabb külföldi útlevelekérelmét.

Cs. I. termatematika szakos hallgató a nyár folyamán Angliában tartózkodott. Szeptember elején szülein keresztül kérvényt juttatott el a dékáni hivatalhoz, hogy december végéig Angliában maradjon, ahol nyelvtanfolyamon szerzett volna német nyelvi tudást. A dékáni hivatal közölte a szülővel, hogy a kérelemhez nem járul hozzá. Ennek alapján Cs. I.-t táviratilag hazahívták, aki a szülővel megbeszélte időpontban jelentkezett is az egyetemen. Ugyéppen fegyelmi eljárást nem indítottak.

D. M. harmadéves hallgató, ugyancsak az egyetem engedélyével Svájcba utazott kórházi kezelésre. Egészségi állapotára való tekintettel és az ottani kezelési időt figyelembe véve, kérte, hogy szeptember 25-ig maradjon. Ehhez az egyetem előzetesen hozzájárult. D. M. szeptember 25-ig visszatért, ellene sem indult fegyelmi eljárás.

L. M. elméleti szakos hallgató a nyár folyamán Bulgáriába utazott, ott férjhez ment egy bolgár állampolgárhoz, akivel Moszkvába ment. A tanév elején nem jelent meg az egyetemen, és az elmúlt évi vizsgakötelezettségeit sem teljesítette, ezért tanulmányait csak a következő tanévben folytathatja.

A fentiekből is világosan kiderül, hogy mindenképpen szankciót von maga után az, ha valaki figyelmen kívül hagyja az egyetem oktatási rendjét, vagy nem tesz eleget tanulmányi kötelezettségének. Felelősek tehát olyasmis belemagyarázni a fegyelmi büntetésekbe, amiről nincs szó. Egyszerűen tudomásul kell venni, hogy az egyetem által szabott követelményeket nem lehet nagyvonalúan átlépni, és aki az egyetemhez tartozik, nem szabad magának külön törvényeket.

— ki —

KÖTELEZŐ TDK?

A harmadéves pénzügyi szakos hallgatók számára a kötelező szakszeminárium új formáját vezették be — egyetemünkön először. Az anyag el-sajátítása és megvitatása mellett mindenkinek írásban is be kell számolnia az alábbi témákban szerzett ismeretekről: Hitel és költségvetés, vállalati és mezőgazdasági pénzügyek, valamint beruházási és valutapolitika.

Mi volt a cél az új módszer bevezetésével?

Erről tájékoztatott bennünket dr. Hágelmayer István, a pénzügy tanszék docense.

— Célunk az, hogy lehetőséget adjunk hallgatóinknak az önálló tevékenységre, egy-egy téma alapos, körültekintő átgondolására. Ugyanakkor arra készítjük őket, hogy kifejtésük

saját koncepciójukat is. Munkájuk során mélyebben megismerkednek a szakirodalommal.

Az új rendszer mennyiben kapcsolódik a nyári gyakorlat-hoz, illetve hogyan segíti elő az utána megírandó szakkolgozat elkészítését?

— A tanszék természetesen arra törekszik, hogy a hallgatókat dolgozatuk témájának megfelelően küldjük nyári gyakorlatra, így a szakszemináriumon készített munka a szakkolgozat alapjául szolgálhat.

A kezdeményezés váratlan volt, és általános hallgatói vélemény, hogy nagyon időigényes, az eredményes munka komoly erőfeszítést kíván, különös tekintettel a sok vizsgára és az évközi kötelezettségekre.

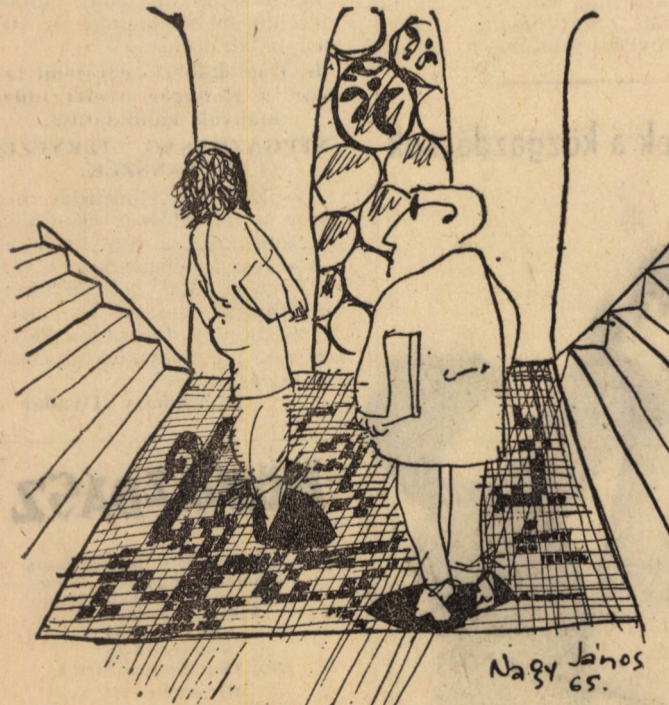
— lakatos —

Szemben az árral

— De én nem moziba, hanem előadásra akarok menni!...

ÚJ MOZAIKPADLÓ

Rálépni csak papucsban...

LÁTOMÁS

Diák menzabizottság fogja összeállítani az étrendet.

— Mered még egyszer a darás tésztát emlegetni?

BOSSZANTÓ PERCEK

Valóban csak percekről van szó, amíg két előadás között magunkba dobáljuk az ebédet. (Vagy éppen előadás alatt.) Több száz menzalátogató rohamozza meg az ebédőt fél tizenkettőkor, a már szinte szállóigévé vált indok alapján: „Ha meleg és még ehető ételt akarsz, sőt, választani is szeretnél az a la carte-on, akkor igyekezz 12 óra előtt a pultokhoz érni!”

Meglepetés akkor ért, amikor fél 12-kor hideg hagymás rostélyost tettek elem, „frissen sülték” címen.

— 8 forint — közli a pénztáros.

Három deka marhahús, plusz két szem krumpli, meg a rezsiz, hozzájön még a nyereség, az anyki mint... Túl éhes vagyok, és két perc múlva kezdődik a szeminárium.

Véletlenül felnézek a tányéromról, egyik oktatónk vár, szintén frissen sültre. A kiszolgálónő átmege a másik oldalra és jól megrakott tányérral nyújt ki az ablakon.

☆

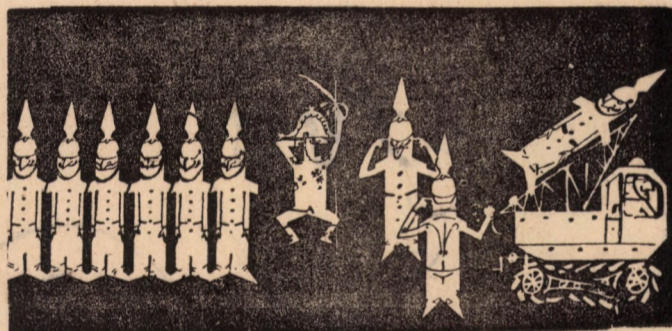
A menza vezetőjénél érdeklődtem, miért kell nekünk, diákoknak a menzán többet fizetnünk egy süteményért, mint például a Vörösmarty Cukrászdában. A válaszból megtudhatam a beszerzési nehézségeket, az óriási haszonkulcs nyomozást szorítását... De azt nem, hogy miért az egyetemisták zsebéből akar a vendéglátóipar tetszetős nyereséget hozni?

Hol van a régóta óhajtott menzabizottság? Megalakult. És aztán?

P. K.

Ízelítő

Az alábbiakban bemutatunk néhány karikatúrát a 19. évfordulóját ünneplő nemzeti diákszövetség hat nyelven megjelenő lapjából.

Reprezentáció

— A kávét! — szolt át a másik szobába a főosztályvezető, és a Szegény Külföldi rémületen összerendezte. A nyolcadik vállalatnál járt a délelőtti folyamán, és már ismerte ezt a szót. Behunyta a szemét, és titokban megtapogatta a pulzusát. Úgy 185 körül verhetett már.

Önkéntelenül is a földre-gésre, tűzvészre, villámsapásra és egyéb váratlan akadályozó tényezőkre terelődtek a gondolatai, de a titkárnő menetrendszerű pontossággal megjelent az ajtónyílásban, tálcáján a gőzölgő sötét folyadékka.

— Parancsoljon, — kínálta szívélyesen a főosztályvezető, és a Szegény Külföldi meg sem próbált ellenkezni. Ideutazása előtt kollégái felhívták a figyelmét a főbb nemzeti sajtóságokra és így tudta: kávét visszautasítani halálos bűn, vérbosszúval.

Egyszerre hajította fel az egészét és maradék erejével csefintett hozzá: — Very good!

— Azt elhiszem — vágta rá a külföldi nyelvekben járatos titkárnő —, ílyet otthon nem iszik az elvtárs!

— Yes, yes, very good, — ismételtette a Szegény Külföldi, aki bár nem értette a titkárnő szavát, megsejtette, hogy a magyaros vendégszeretetről van szó. — Mi van még hátra? — töprengett — a szerződést aláírta, kávé megvolt, ... ja, persze!

Megértően bölintott amikor a főosztályvezető sokatejtető mosollyal egy pillanatra elnézést kért, és kisértette a szobából. — Az ajándékozás, — gondolta — börtárca és az emblémás előjegyzési naptár.

Nem csalódott. A főosztályvezető már hozta is. Megköszönte szépen, és aktatáskájába süllyesztette, a többi nyolc mellé.

Gyorsan elbúcsúzott, mert a sok kávétól már alig állt a lábán. Bottalozva lement a

lépcsőn, nagykeservesen bekiszálódott a kocsjába, majd az első kanyarban nekihajtott egy fának.

A kórházban tért magához. Fehérköpenyes orvos hajolt föléje és ahogy kinyitotta a szemét, megvetéssel legyintett:

— Nincs ennek kutya baja sem, csak tökrészeg! Vigyék el a kijózanítóba, és mossák ki alaposan a gyomrát.

— De doktor úr — vetette közbe félfénken egy ápolónő — ez valami külföldi pasas! Nagykutya lehet, vadonatúj Mercedese van!

— Nafene! — rökönnyödött meg az orvos, — ezt nem tudtam! Akkor mi az ördögöt csinálunk vele? ... Megvan! Főzzenek neki egy jó erős feketét, attól majd biztosan rendbejön ...

— puskás —

PLAKÁTKORREKCIÓ

MORZSÁK

Öregkor

A kötelező irodalomról beszél az előadó. Egy szovjet közgazdászról tesz említést. — Nagyon idős elvtárs, sokmindent tapasztalt életében. Nagyon, nagyon öreg bácsi, olyan öreg, hogy talán már meg is halt.

Udvariasság

— Kedves hallgatóm, nem tudom pontosan, mivel foglalkoztunk az előző előadásban. Azt hiszem, ezt az anyagot már említettem. Amennyiben még nem, elnézést kérek az ismétlésért.

Határozottság

Az előadó a nemzetközi munkásmozgalom kérdéseiről beszél. Hangsúlyozza, hogy röviden igyekszik összefoglalni a témát. Majd hozzáfűzi:

ÚTKÖZBEN

SPORT

KÉZILABDA

Nem szakadt meg a veretlenségi sorozat!

November 7-én, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére, a IX. kerületi kézilabda szövetség villámtornát rendezett négy csapat részvételével. A villámtornát körmérkőzéses formában bonyolították le. A három körmérkőzésen a következő játékosok szerepeltek: Balogh, Horváth, Kovács, Lukácsi, Mészáros, Nagy Gy., Papp Z., Révbíró, Szilvási, Szolnoki, Varga P.

Köszönet. Egy.—PÁLMA 17:9 (7:5)

A kezdeti bizonytalanság után csapatunk tetszés szerinti érte el góljait.

Góldobók: Szilvási (6), Mészáros (5), Horváth (4), Révbíró—Lukácsai (1—1).

A következő ellenfél az Óra-Ékszer csapata volt. Az első félidőben 9:4 arányú vezetésre tettünk szert. A második félidőben a pihenő „nagygyűk” nélkül kiálló gólyák csapata nemcsak tartani tudta, hanem még növelte is az eredményt, végeredmény: 21:8.

Góldobók: Mészáros (6), Szilvási (4), Papp—Révbíró (3—3), Horváth—Lukácsi (2—2), Nagy Gy. (1).

Mérkőzés után nagy izgalmak között gólarányt számoltunk, mivel a Ferencvárosi Vasutas is megnyerte első két mérkőzését. Ellenfelünk gólaránya 1,5 volt, csapatunké pedig 2,2. Döntetlen esetén tehát miénk az elsőség.

A mérkőzés elején a „Köz-

gáz” rögtön magához ragadta a kezdeményezést, és 6:2-re el is húzta. A játékidő hátralévő részében kissé lazult csapatunk védelme és a Vasutas felzárkózhatott. Szünet után kiegyenlített lett a játék. A fej-fej melletti küzdelemben már az idegek harca folyt a pályán. A befejezés előtt 16:16 állásnál Szilvási 7 méterest hibázott. A mérkőzés vége előtt egy perccel Szilvási ragyogó góllal egyenlített, 18:18 és 10 másodperccel a játékvezetői hármás sípszó előtt, Kovács K. bravúros védéssel biztosította a „Közzgáz”-nak az első helyezést.

Góldobók: Szilvási—Mészáros (7—7), Horváth (3), Lukácsi (1).

Rövid értékelés a villámtornáról:

A „Közzgáz” csapatának sikerült megnyerni a villámtornát, s ez főleg a nagyszerű csapatszellemnek köszönhető. Az új elsőéves játékosok jól be tudták illeszkedni a csapat munkájába és ez a jövő bajnoki idény szempontjából is jelentős. A tornán jelenlévő szakemberek úgy vélik, hogy egyetemünk csapata komoly esélyesként indulhat majd az 1966-os bajnokságban.

A mérkőzessorozat után megtartott értekezleten a csapat minden tagja ígéretet tett, hogy jövőre is szívvel-lélekkel fog játszani annak érdekében, hogy a „Közzgáz” felsőbb osztályba kerüljön.

Szolnoki Győző

— Remélem, hogy inkább kérdezzek az elvtársak, amire talán, sőt, biztos nem kapnak választ.

Kritika

Az előadást kérdések követik a klub egyik rendezvényén. Az előadó gyorsan jegyzi a kérdéseket. Elhangzott az utolsó is. Pillanatra elgondolkozik, aztán töprengve megszólal:

— Elvtársak, a kérdéseket nem foglalom egybe témakörök szerint. Így talán kissé össze-vissza lesz a válaszadás, de maguk az ilyen előadást már úgyis megszokták.

— i. i. —

Aki még a saját lapját is lopja...

Voltak néhányan, lettek többben. A szeptemberi tizenegy helyett, százegeten.

Az évnívó utáni napok szokásos ideges, megilletődött hangulatát a megnyugvás, az otthonosság érzése váltotta fel. Újra befogadta őket az épület, hatalmas falai takarnak. Talán elfogyott már a nyári keresetük, talán így értelmezik a „saját lap” fogalmát. Talán azt hiszik, hogy egyedül vannak, vagy hogy nincsenek egyedül!

Május 23-a után még többben lesznek. Mindnyájan. Statisztikai becsülésünk szerint ezt a példányt már mindenki ingyen viszi el. Akik sokallják az 50 fillért, vagy gyűjtik a kétförintosokat a klub automataihoz.

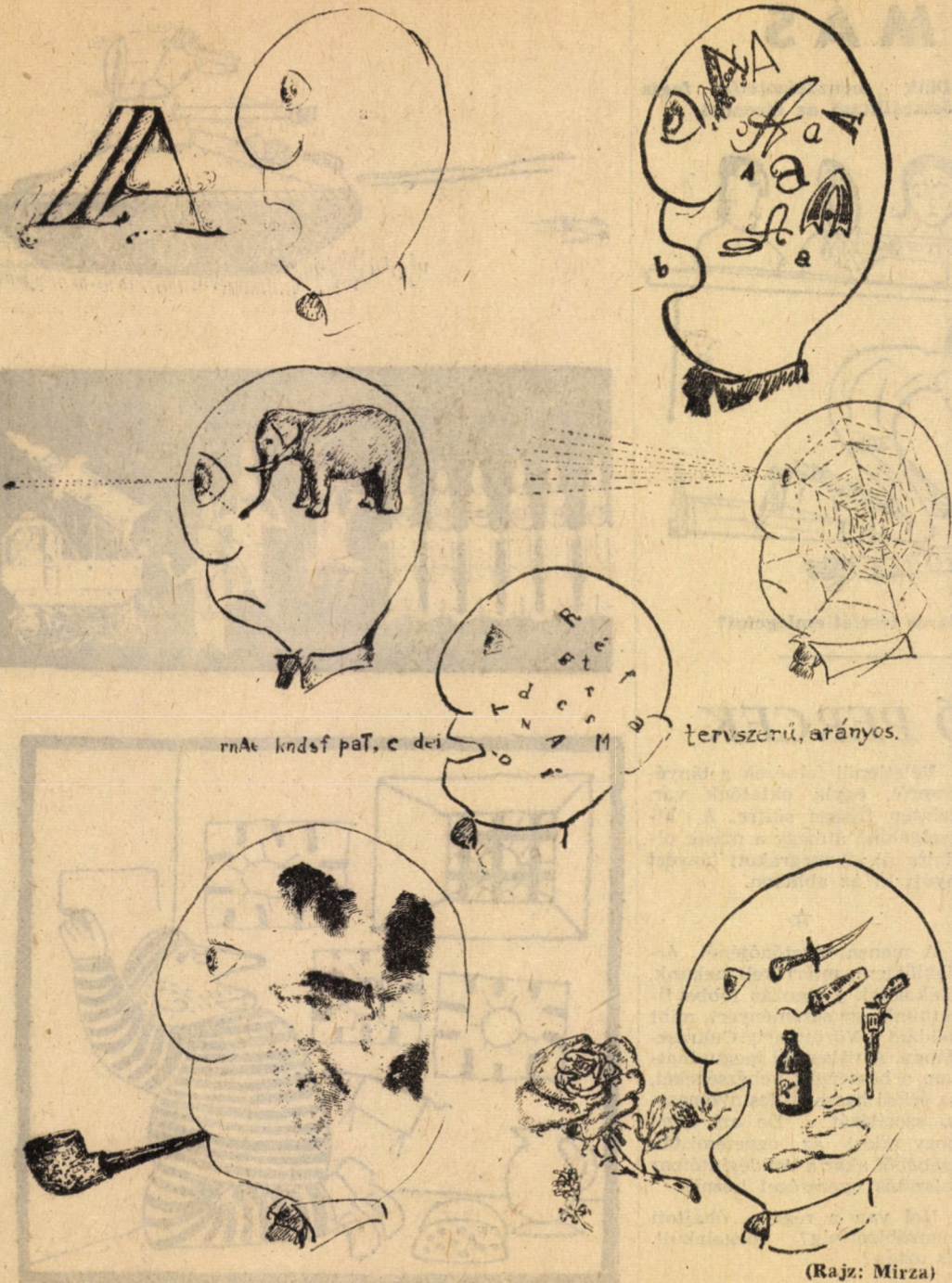
K.

MINDENKI

KÉPVISELŐ A Közzgáz

KINT ÉS BENT

rnAk knds f pat, e dei

tervszerű, arányos.

(Rajz: Mirza)

Reszkess szőlő! Jönnék a közgazdászok

(Foto: Száva)

Megkérdeztük oktatóinkat szerintük mi okozta a Ferencváros edzőválságát?

Herosz Ödön gyakornok, POLITIKAI GAZDASÁGTAN TANSZÉK:

— Mészáros József és a játékosok viszonya nem felelt meg a termelőerők fejlődésének.

Miért Ernő docens, TESTNEVELÉSI TANSZÉK

— Az edző nem tudott elszámolni két pingponglabdával és egy ütő nyelvvel. Ez a súlyos visszaélés okozta bukását.

Cinóber Zénó adjutans, STATISZTIKA TANSZÉK

— Mészáros a Fradinál Laspéyres indexben kapta a fizetését, és kedvezőbb ajánlatot kapott más klubtól, ahol Paaschét ígérték neki.

Kovács János tanársegéd FILOZÓFIA TANSZÉK

— Egy ilyen dialektikus materialista csapat, mint az FTC nem tűrhette el, hogy az idealista Mészáros több esetben a vezetők jelenlétében így csitítgatta a békétlenkedő nyáját: Túrj csak fiam a tartalékok között és imádkozzál, szenvedéseid végül is elnyerik jutalmukat, és a túl-

világon majd beteszlek az első csapatba.

Makonya Leó tudományos segédmunkatárs, GAZDASÁGTÖRTÉNET TANSZÉK

— Mint tudjuk, az élet a történelem tanítómestere. Mészáros nem ismerte fel azt a történelmi tendenciát, hogy a szocializmusban a kiöregedett játékosok jutalmul pár évre megkapják az edzői megbízást, hogy kedvükre szídel-mazhassák egymást egykori játéktársaikkal. Miután Vilezsal szegre akasztotta cipőjét, kellett a helye.

Halma Zoltán gyakornok, MATEMATIKA TANSZÉK

— Ha egy $y = \sin x$ függvény, melyben x az edző kihullott hajszálainak száma, z az aznapi dátum és q mint konstans a Fradi-pálya telefonszáma, valamint a függő változó megfelelő értéke a kihagyott helyzetek száma, akkor, ha a függvény második parciálisának köbgyöke a O közelében degenerált ellipszist ad, a számítóközpont automatikusan bekapcsolja az edzői kikapultulást.

dr. Goel Róbert egyetemi tanár, a finnugor nyelvi tudományok kandidátusa.

NEPGAZDASÁG TERVEZÉSE TANSZÉK:

— Ez nem elbocsátás, hanem a termelőerők ésszerűbb átcsoportosítása. Így került át Mészáros a népgazdaság olyan területére, ahol jobban használhatják tudását és nagy tapasztalatát. Jelenleg a Fercművek judoszakosztályának faliújságteljesítője.

Farkasházy Tivadar

KÖZZGÁZDÁSZ

MIRX Károly Közzgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetente
Felelős szerkesztő:
FARKAS PÁL
Szerkesztőség
Bp. IX., Dömlérvó tér 8.
III. emelet 381
Telefon: 156-850/138 mellék.
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat.
Készít a Szikra Lanyomdában